

Aprobat în ședința Guvernului din _____ 2024

Decizia protocolară nr. _____/2024

Proiect

UE

L E G E

privind combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată în temeiul contractelor încheiate între profesioniști și autoritățile publice

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Prezenta lege transpune parțial art. 1 alin. (1), (2) și (3), art. 2 și 3, art. 4 alin. (1), (3) lit. (a) și (b), (4) lit. (a), (5) și (6), art. 6, art. 7 alin. (1)-(3) și (5), art. 8 alin. (1) și (3), art. 9 alin. (2) din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale (CELEX: 32011L0007), publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 48 din 23 februarie 2011.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Scopul legii și domeniul de aplicare

(1) Prezenta lege are drept scop promovarea competitivității mediului de afaceri și combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată care decurg din contractele comerciale încheiate între profesioniști și între profesioniști și autoritățile publice, asigurând astfel competitivitatea întreprinderilor, în special a întreprinderilor mici și mijlocii.

(2) Prezenta lege se aplică creanțelor certe, lichide și exigibile, constând în obligații de plată a unor sume de bani în baza unui contract încheiat între profesioniști sau între profesioniști și o autoritate publică, contractul având obiect livrarea de bunuri, executarea de lucrări sau prestarea serviciilor, proiectarea și execuția lucrărilor publice, a clădirilor și a lucrărilor în construcții civile.

(3) Nu sunt incluse în sfera de aplicare a prezentei legi:

a) creanțele validate în procedura de insolvență în condițiile Legii insolvenței nr. 149/2012 sau creanțele care fac obiectul unei tranzacții extrajudiciare;

b) creanțele care rezultă din contractele încheiate între profesioniști și consumatori.

Articolul 2. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

autoritate publică – orice autoritate contractantă astfel cum sunt definite la art. 13 din Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice și art. 3 din Legea nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale;

contract comercial – relațiile dintre profesioniști sau dintre profesioniști și autoritățile publice, care au ca obiect livrarea de bunuri, executarea de lucrări sau prestarea de servicii în schimbul unei sume bănești;

creanță – suma principală care ar trebui să fie plătită în termenul contractual sau legal de plată, inclusiv taxele, prelevările sau impozitele aplicabile care sunt menționate în factură sau în cererea echivalentă de plată;

dobânda de întârziere în efectuarea plăților – dobânda legală de întârziere în efectuarea plăților sau clauza penală stabilită prin acordul părților;

dobânda legală de întârziere în efectuarea plăților – dobânda la care are dreptul creditorul pentru întârzierea în efectuarea plăților care reprezintă rata de referință plus 9 puncte procentuale în condițiile prevăzute de art. 942 alin. (2) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002;

clauza penală – accepțiunea prevăzută de art. 947 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 prin care părțile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligației, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate);

întârzierea în executarea obligațiilor de plată – neexecutarea în termen a obligațiilor de plată (pecuniare) apărute în temeiul unui contract sau în temeiul legii, atunci când sunt îndeplinite condițiile prevăzute de prezenta lege;

profesionist – orice persoană fizică sau juridică care acționează în scopuri ce țin de activitatea de întreprinzător sau profesională în modul în care este prevăzut la art. 3 alin. (2) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002;

rata de referință – rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt ale Băncii Naționale a Moldovei.

Capitolul II **EXECUTAREA OBLIGAȚIILOR PECUNIARE** **CONTRACTUALE ÎNTRE PROFESIONIȘTI**

Articolul 3. Determinarea dobânzii de întârziere

(1) În raporturile dintre profesioniști, creditorul este îndreptățit să perceapă dobânzi de întârziere sau penalități și/sau alte despăgubiri pentru efectuarea cu întârziere a plăților fără a fi necesară o notificare care să reamintească debitorului obligația sa de a efectua plata.

(2) Creanța ce se constituie din prețul bunurilor livrate, al lucrărilor executate sau al serviciilor prestate este purtătoare de dobândă de întârziere în condițiile prevăzute la art. 942 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 în situațiile în care:

a) creditorul, inclusiv subcontractanții acestuia, și-a îndeplinit obligațiile contractuale și legale;

b) creditorul nu a primit executarea obligației pecuniare la scadență, cu excepția cazului în care debitorului nu îi este imputabilă întârzierea.

Articolul 4. Dobânda de întârziere

(1) Dacă părțile raportului contractual nu au stabilit o dobândă, creditorul are dreptul la dobânda legală de întârziere calculată în condițiile prevăzute la art. 942 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

(2) Rata de referință prevăzută la art. 874 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 în vigoare în prima zi a semestrului se aplică pe întreg semestrul.

Articolul 5. Termenul contractual de plată

(1) Termenul de executare a obligațiilor pecuniare prevăzut în contractele comerciale stabilite între profesioniști nu poate depăși 60 de zile în condițiile și excepțiile prevăzute la art. 862 alin. (1) sau de 30 de zile în situațiile prevăzute la art. 862 alin. (3) și (4) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

(2) Orice clauză contractuală contrară dispozițiilor prezentului articol în detrimentul obligației pecuniare este lovită de nulitate absolută în condițiile prevăzute la art. 862 alin. (5) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

Capitolul III

EXECUTAREA OBLIGAȚIILOR PECUNIARE CONTRACTUALE ÎNTRE PROFESIONIȘTI ȘI AUTORITĂȚILE PUBLICE

Articolul 6. Dobânda legală de întârziere

(1) În contractele încheiate între profesioniști și autoritățile publice, creanța datorată din prețul livrării de bunuri, executarea de lucrări sau prestarea de servicii este purtătoare de dobânzi legale de întârziere dacă sunt îndeplinite prevederile art. 3 a prezentei legi și a art. 942 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

(2) Dobânda legală de întârziere începe să curgă de la termenul stipulat în contract sau, în cazul în care nu este prevăzută în contract aceasta se calculează după expirarea termenelor prevăzute la art. 7 alin. (2) al prezentei legi în condițiile prevăzute de art. 942 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

Articolul 7. Termenul legal de plată

(1) Termenul legal de executare a obligației pecuniare de către o autoritate publică stabilit într-un contract încheiat cu un profesionist nu poate depăși 30 de zile în condițiile prevăzute la art. 862 alin. (2) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

(2) În cazul în care termenul de executare a obligației pecuniare nu este prevăzut de contract, nu este determinat și nici nu rezultă din natura acestuia, obligația pecuniară trebuie executată în termen de 30 de zile în conformitate cu prevederile art. 862 alin. (3) de la data:

a) acceptării de către autoritatea publică a facturii sau a unei cereri echivalente de plată;

b) acceptării de către autoritatea publică a contraprestației obligației pecuniare, dacă data acceptării facturii sau a unei cereri echivalente de plată nu este certă, precum și dacă autoritatea publică acceptă factura sau o cerere echivalentă de plată anterior acceptării contraprestației;

c) recepției sau verificării contraprestației, dacă prin lege sau prin contract este prevăzută o procedură de recepție sau verificare prin care se stabilește conformitatea contractuală a contraprestației și dacă autoritatea publică acceptă factura sau o cerere echivalentă de plată anterior sau la data la care are loc această recepție sau verificare.

Articolul 8. Termenul contractual de plată

(1) Termenele de plată prevăzute în contract pentru executarea obligațiilor autorităților publice nu pot fi mai mari decât termenele stabilite în art. 7. Prin excepție, în contractele încheiate cu autoritățile publice se poate stipula un termen de executare care nu poate depăși 60 de zile dacă acesta este justificat în mod obiectiv, ținând cont de natura sau caracteristicile specifice ale contractului, care se calculează conform prevederilor art. 7 alin. (2) din prezenta lege și art. 862 alin. (3) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

(2) Orice clauză contractuală contrară dispozițiilor prezentului articol în detrimentul obligației pecuniare este lovită de nulitate absolută în condițiile prevăzute de art. 862 alin. (5) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

Capitolul IV DESPĂGUBIREA CHELTUIELILOR DE RECUPERARE A CREANȚELOR

Articolul 9. Cheltuieli pentru recuperarea creanței

Creditorul poate pretinde despăgubiri pentru toate cheltuielile suportate pentru recuperarea creanței datorate, în condițiile neexecutării în termen a obligației de plată de către debitor.

Articolul 10. Despăgubirea minimă

(1) Din momentul în care sunt întrunite toate condițiile de plată a dobânzii de întârziere, creditorul poate pretinde debitorului plata unei despăgubiri minime egale cu echivalentul în lei a 40 de euro la cursul Băncii Naționale a Moldovei din ziua respectivă în condițiile prevăzute de prevederile art. 945 a Codului civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

(2) Obligația de plată a despăgubirii minime este scadentă de la data la care începe a curge calculul dobânzii legale de întârziere, fără a fi necesară o notificare suplimentară în acest sens.

(3) Adițional sumei indicate la alin. (1), creditorul este îndreptățit să solicite o despăgubire rezonabilă de la debitor pentru orice cheltuieli de recuperare a sumei datorate care depășesc despăgubirea minimă pentru cheltuielile suportate din cauza întârzierii plăților de către debitor. Aceste cheltuieli pot include, dar fără a se limita la serviciile de asistență juridică acordată de către avocați, cheltuieli de executare judiciară sau ale altor servicii de urmărire a debitorilor pentru încasarea datoriilor.

Articolul 11. Plata avansurilor

În cazul încheierii de către autoritățile publice a contractelor cu efectuarea plăților anticipate (avans) pentru achiziționarea bunurilor, serviciilor și lucrărilor în condițiile admise de prevederile art. 66 alin. (5) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, despăgubirea minimă se aplică pentru diferența dintre obligațiile de plată și avansurile acordate.

Capitolul V**CLAUZE ȘI PRACTICI ABUZIVE****Articolul 12.** Nulitatea clauzelor abuzive în contractele între profesioniști

Orice clauză contractuală, chiar dacă este negociată individual, referitoare la termenul de executare a obligației pecuniare, la rata dobânzii de întârziere sau la penalitățile de întârziere, este lovită de nulitate absolută dacă este vădit abuzivă față de creditorul profesionist în condițiile prevăzute de art. 1080 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

Articolul 13. Evaluarea clauzelor abuzive

Evaluarea clauzelor abuzive se realizează în baza criteriilor prevăzute de art. 1080 alin. (2) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002, unde se va ține cont de următoarele circumstanțe:

a) toate devierile grave de la practicile și uzanțele comerciale, contrare bunei-credințe;

b) natura bunurilor, a lucrărilor sau a serviciilor;

c) dacă debitorul are motive obiective de derogare de la rata legală a dobânzii de întârziere prevăzută la art. 942 din Codul civil al Republicii Moldova

nr. 1107/2002, de la termenul de plată prevăzut la art. 862 alin. (1) sau (2) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 sau de la despăgubirea minimă pentru cheltuielile de recuperare prevăzută la art. 945 din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

Articolul 14. Presumția clauzelor abuzive

Orice clauză contractuală care exclude plata dobânzii de întârziere în executarea obligațiilor pecuniare sau a despăgubirii minime de recuperare a creanței se consideră vădit abuzivă în condițiile prevăzute de art. 1080 alin. (3) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002.

Capitolul VI

TRANSPARENȚĂ ȘI RECUPERAREA CREANȚELOR DATORATE

Articolul 15. Monitorizare și raportare

(1) Datele despre întârzierile în executarea obligațiilor de plată care decurg din contractele comerciale încheiate între profesioniști și între profesioniști și autoritățile publice sunt expuse prin Platforma de interoperabilitate (MConnect), în conformitate cu prevederile Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.

(2) Modalitatea de raportare, entitățile raportoare și seturile de date vor fi stabilite și aprobate de către Guvern.

(3) Datele care vor constitui obiectul raportării vor fi publicate pe Portalul guvernamental unic de date deschise.

Articolul 16. Proceduri simplificate de recuperare a creanțelor

(1) Dacă debitorul întârzie în executarea obligației pecuniare, creditorul poate obține o ordonanță judecătorească în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă nr. 225/2003 privind procedura în ordonanță (procedura simplificată).

(2) În cazul unei obligații pecuniare ce constituie obiectul unei acțiuni în justiție de valoare redusă, în condițiile prevederilor art. 276²-276⁴ din Codul de procedură civilă al Republicii Moldova nr. 225/2003, debitorul beneficiază de o examinare a cererii sale în termene restrânse – de până la 6 luni.

Capitolul VII

DISPOZIȚII FINALE

Articolul 17. Dispoziții finale

(1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția articolului 15, care intră în vigoare la expirarea a 2 ani de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(2) La articolul 945 alineatul (1) din Codul civil al Republicii Moldova nr. 1107/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2019, nr. 66-75, art. 132), cu modificările ulterioare, textul „20 de euro” se substituie cu textul „40 de euro”.

Articolul 18. Mecanismul de revizuire a cadrului normativ

Guvernul, în termen de 6 luni de la data publicării prezentei legi, va aduce actele sale normative în conformitate cu prezenta lege.

NOTĂ INFORMATIVĂ

la proiectul de lege privind combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată în temeiul contractelor încheiate între profesioniști, între profesioniști și autoritățile publice

I.	Denumirea autorului și, după caz, a participanților la elaborarea proiectului
	Proiectul a fost elaborat de către Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.
II.	Condițiile ce au impus elaborarea proiectului de act normativ și finalitățile urmărite
	<p>Proiectul de Lege privind combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată în temeiul contractelor încheiate între profesioniști, între profesioniști și autoritățile contractante transpune în legislația națională prevederile Directivei 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale.</p> <p>Considerând prevederile aplicabile din Codul Civil al Republicii Moldova Nr. 1107/2002, ale Codului de procedură Civilă al Republicii Moldova Nr. 225/2003, precum și ale Legii Nr. 131/2015 privind achizițiile publice, proiectul de Lege are drept scop promovarea competitivității mediului de afaceri prin combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată care decurg din contractele comerciale încheiate între profesioniști și între profesioniști și autoritățile publice.</p> <p>Deși cadrul normativ prenotat conține prevederi din Directiva 2011/7/UE, în mod particular art. 862, art. 942, art. 945 din Codul Civil al Republicii Moldova, în contextul în care consolidarea cadrului normativ în vederea combaterii întârzierii plăților în tranzacțiile comerciale este definită drept unul din instrumentele esențiale de sporire a rezilienței Pieței Unice, Comisia Europeană recomandă consolidarea cadrului legal și în Republica Moldova. În această ordine de idei, în Primul Raport de extindere pentru Republica Moldova, din 18 noiembrie 2023, Comisia Europeană constată că, noul candidat la aderare nu are o lege specială pentru combaterea întârzierii plăților în tranzacțiile comerciale, implicit nu are dezvoltat un sistem de monitorizare și evaluare a tranzacțiilor.</p> <p>Importanța reglementării/combaterii plăților este determinată de faptul că, deși mărfurile sunt livrate sau serviciile sunt prestate, numeroase facturi corespunzătoare acestora sunt achitate mult după scadență. Astfel de întârzieri în efectuarea plăților afectează lichiditățile agenților economici și complică situația financiară a acestora. Aceasta, afectează de asemenea, competitivitatea și rentabilitatea agenților economici, odată ce creditorul trebuie să obțină finanțări externe din cauza efectuării cu întârziere a plăților.</p> <p>Din perspectivă macroeconomică, întârzierea plăților în tranzacțiile comerciale este un fenomen „pro-ciclic”, odată ce riscul apariției acestor efecte negative crește în mod considerabil în perioadele de criză și/sau contracție economică, când recesiunea bilanțurilor este asociată cu deficitul de mijloace circulante și reducerea accesului de finanțare. Contractația de pe o piață se propagă în toată economia și amplifică crizele și dezechilibrele.</p> <p>Necesitatea elaborării proiectului de lege, a dispozițiilor ce dublează Codul civil, inclusiv a mecanismului de monitorizare vine ca rezultat al recomandărilor expuse de Comisia Europeană la pachetul de extindere din 18.11.2023 la „Capitolul 20. Politica industrială și antreprenorială”, unde se menționează că, „<i>Nu există o lege specifică privind combaterea întârzierii efectuării plăților</i>”</p>

	<p><u>în tranzacțiile comerciale.</u> <i>Cu toate acestea, dispozițiile relevante din Codul civil moldovean sunt aliniate în mod echitabil la Directiva privind întârzierea în efectuarea plăților (2011/7/UE), dar numai în ceea ce privește condițiile de plată. Alte dispoziții cheie necesită în continuare alinierea. <u>Sunt necesare sisteme de monitorizare</u> pentru a evalua performanța plăților, în special de către autoritățile publice. Protecția creditorilor în tranzacțiile dintre întreprinderi nu este optimă, ceea ce poate duce la practici abuzive.”</i></p> <p>Prin urmare, proiectul de Lege se conține în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2024, la compartimentul „Economie și digitalizare”, pct. 12 și în Planului Național de Acțiuni pentru Aderarea la Uniunea Europeană pentru anii 2023-2027 la „Capitolul 20. Politica industrială și antreprenorială”, pct. 2 și are drept scop descurajarea și contracararea situațiilor în care în cadrul tranzacțiilor comerciale între profesioniști sau între profesioniști și autoritățile publice numeroase plăți sunt efectuate mult mai târziu decât au fost stabilit în contract sau în condițiile comerciale generale.</p>
<p>III.</p>	<p>Descrierea gradului de compatibilitate pentru proiectele care au ca scop armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene</p>
	<p>Prezentul proiect de lege transpune parțial Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale.</p> <p>Proiectul nu transpune doar puținele prevederi din Directiva 2011/7/UE care sunt aplicabile doar țărilor UE și nu sunt în conformitate cu prevederile Codului Civil al Republicii Moldova. Tabelul de concordanță este anexat.</p>
<p>IV.</p>	<p>Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi</p>
	<p>Proiectul de Lege instituie un cadru juridic clar și coerent pentru gestionarea creanțelor comerciale, asigurând astfel stabilitatea și predictibilitatea în relațiile de afaceri, îmbinând prevederile din Directiva 2011/7/UE care sunt transpuse deja în Codul civil și Codul de procedură civilă, cu prevederile rămase în afara cadrului normativ național.</p> <p>Proiectul de Lege este structurat în <i>opt capitole</i>, implicit:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <i>Dispoziții generale.</i> Sunt definite noțiunile și domeniul de aplicare al legii. Proiectul de lege definește termeni esențiali precum autoritatea contractantă, profesionist, întârzierea în executarea obligațiilor de plată și creanța datorată. Aceste definiții au fost corelate și cu prevederile altor legi, cum sunt Codul Civil sau Legea privind achizițiile publice și sunt esențiale pentru a clarifica domeniul de aplicare și pentru a asigura interpretarea corectă a prevederilor legale. Domeniul de aplicare a legii se referă la creanțele certe, lichide și exigibile care rezultă din obligațiile de plată a unor sume de bani în baza unui contract încheiat între profesioniști sau între profesioniști și autorități contractante. Aceste contracte au ca obiect livrarea de bunuri, executarea de lucrări sau prestarea de servicii, inclusiv proiectarea și execuția lucrărilor publice, a clădirilor și a lucrărilor în construcții civile. Totuși, nu sunt incluse în sfera de aplicare a acestei legi creanțele validate în procedura de insolvență, creanțele care fac obiectul unei tranzacții extrajudiciare sau cele rezultate din contractele încheiate între profesioniști și consumatori. • <i>Executarea obligațiilor pecuniare contractuale între profesioniști.</i>

În relațiile contractuale dintre profesioniști, proiectul de lege prevede că creanțele din prețul bunurilor livrate sau serviciilor prestate sunt purtătoare de dobândă de întârziere, în condițiile în care creditorul și-a îndeplinit obligațiile și nu a primit plata la scadență. Dacă părțile nu au stabilit o clauză penală, se aplică dobânda legală de întârziere. Termenul de plată între profesioniști nu poate depăși 60 de zile, asigurând astfel un cadru predictibil și echitabil pentru ambele părți.

- ***Executarea obligațiilor pecuniare contractuale între profesioniști și autoritățile contractante.***

În cazul relațiilor contractuale între profesioniști și autoritățile contractante, termenul legal de plată nu poate depăși 30 de zile. În cazul în care termenul nu este prevăzut în contract, obligația pecuniară trebuie executată în termen de 30 de zile de la primirea facturii sau a unei cereri echivalente de plată. În aceste contracte, creanțele datorate sunt, de asemenea, purtătoare de dobânzi legale de întârziere dacă sunt îndeplinite condițiile prevăzute de lege.

- ***Despăgubirea cheltuielilor de recuperare a creanțelor.***

În vederea asigurării recuperării eficiente a creanțelor pecuniare, prevederile proiectului de lege permite creditorilor să solicite despăgubiri pentru toate cheltuielile suportate în procesul de recuperare. Creditorii pot pretinde o despăgubire minimă de 20 de euro pentru fiecare întârziere, aceasta fiind suplimentară altor cheltuieli aferente unei eventuale executări silite.

- ***Clauze și practici abuzive.***

În coroborare cu prevederile Codului Civil, prezentul proiect de lege prevede și nulitatea clauzelor abuzive referitoare la termenul de executare a obligației pecuniare, la rata dobânzii de întârziere sau la penalitățile de întârziere, asigurând astfel protecția creditorilor. Clauzele considerate vădit abuzive, care exclud plata dobânzii de întârziere sau a despăgubirii minime, sunt lovite de nulitate absolută.

- ***Monitorizare și raportare.***

Proiectul de lege prevede dezvoltarea unui mecanism de monitorizare și raportare a plăților întârziate, atât în cazul executării obligațiilor pecuniare contractuale între profesioniști, cât și în cazul executării obligațiilor pecuniare contractuale între profesioniști și autoritățile contractante.

De asemenea, proiectul prevede instituirea unui Portal al plăților întârziate, unde creditorii vor avea posibilitatea să raporteze plățile întârziate în baza facturilor emise în termen de 30 de zile de la data scadenței și, etapizat, vor fi publicate informații relevante, după modelul Observatorului UE al Plăților.

- ***Recuperarea creanțelor datorate.***

Proiectul prevede că, pentru a facilita recuperarea creanțelor, creditorii pot obține o ordonanță judecătorească în condițiile prevăzute de Codul de procedură civilă privind procedura în ordonanță. Aceasta reprezintă o măsură eficientă și rapidă pentru asigurarea respectării obligațiilor pecuniare.

- ***Dispoziții tranzitorii și finale.***

Proiectul conține dispoziții tranzitorii și finale, implicit aducerea Codului Civil nr. 1107/2002 și a actelor Guvernului în concordanță cu prevederile prezentei legi, o perioadă

	<p>tranzitorie de doi ani pentru realizarea dezvoltărilor necesare în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor și crearea Portalului plăților întârziate.</p> <p>Necesitatea dezvoltării Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor și crearea Portalului plăților întârziate vine ca rezultat al recomandărilor Comisiei Europene expuse la Capitolul 20. Politica industrială și antreprenorială, în Raportul privind politica de extindere a Uniunii Europene 2023 și 2024, inclusiv și a armonizării articolului 8. Transparența și informare și articolului 11. Raportări din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale.</p>
V.	Fundamentarea economico-financiară
	<p>Implementarea proiectului de hotărâre de Guvern va necesita cheltuieli aferente creării și gestionării portalului plăților întârziate, destinat raportării și monitorizării facturilor neplătite și identificării debitorilor cu restanțe de plată. Instrumentul de monitorizare vine ca o necesitate de transpunere a articolului 8 din Directiva 2011/7/UE în legislația națională, care reglementează transparența și informarea.</p> <p>Asemenea instrumente au fost implementate de mai multe țări europene, cum ar fi Franța care a dezvoltat un observator al plăților întârziate, care monitorizează termenele și întârzierile în plățile comerciale; Italia- a implementat sisteme de monitorizare digitală a termenelor de plată, în special în tranzacțiile publice; Spania în legea sa națională reglementează un registru public al plăților întârziate pentru companiile mari și autoritățile publice.</p> <p>Ca urmare, vor fi întreprinse acțiuni întru atragerea fondurilor externe necesare creării portalului (care urmează a fi estimate), precum și prevăzute mijloace financiare în bugetul de stat în limita cheltuielilor disponibile.</p>
VI.	Modul de încorporare a actului în cadrul normativ în vigoare
	<p>Odată cu intrarea în vigoare a prezentului proiect de lege, Guvernul în termen de 6 luni va elabora și aproba actele normative necesare pentru punerea în aplicare a prezentei legi.</p>
VII.	Avizarea și consultarea publică a proiectului
	<p>În scopul respectării prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul a fost plasat pe pagina web a Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării (www.mded.gov.md), la compartimentul „Transparență decizională”, subcompartimentul „Anunțuri privind consultările publice” https://particip.gov.md/ro/document/stages/*/12696a.</p> <p>Totodată, proiectul de lege a fost transmis spre consultare Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești (scrisoarea MDED nr. 11-2121 din 08.07.2024) și în adresa Băncii Naționale a Moldovei (scrisoarea MDED nr. 11-2518 09.08.2024). Consecutiv, proiectul a fost avizat de către Ministerul Finanțelor, Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești, precum și de către Asociația Patronală a Antreprenorilor de Dispozitive Medicale și Echipamente de Laborator, propunerile și obiecțiile cărora au fost acceptate parțial. Pentru recomandările neacceptate au fost aduse argumentele respective fiind expuse în sinteză.</p>
VIII.	Constatările expertizei anticorupție
	<p>Proiectul a fost supus expertizei anticorupție conform art. 36 din Legea nr.100/2017. Conform expertizei nr. 06/2/13852 din 19.08.2024 s-a concluzionat că, în procesul de promovare a proiectului au fost respectate rigorile de asigurare a transparenței decizionale statuate de prevederile art. 8 lit. a0-d0 al Legii 239/2008 privind transparența în procesul decizional. Nota informativă a fost întocmită cu înțelegerea exigențelor de tehnică legislativă. Urmare analizei prevederilor proiectului s-a determinat utilizarea unor expresii, care atribuie caracter ambiguu normelor și poate condiționa riscuri de corupție aferente proceselor administrative realizate de către entitățile publice. Recomandările înaintate în contextul factorilor de risc delimitat în procesul de expertiză anticorupție nu pot fi apreciate drept o suprareglementare, or finalitatea scontată este reglementarea multiaspectuală a raporturilor juridice în speță și excluderea riscurilor de corupție aferente adoptării redacției propuse.</p>

IX.	Constatările expertizei de compatibilitate
	<p>Proiectul a fost supus expertizei de compatibilitate conform art. 35 din Legea nr.100/2017. Prin expertizele nr. 31/02-126-7897 din 15.07.2024 și 31/02-69-9151 din 13.08.2024 s-a stabilit că din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectivului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate Politicii industriale și antreprenoriale (Capitolul 20).</p> <p>La nivelul legislației europene, proiectul vizat prezintă relevanță directă dispozițiilor Directivei 2011/7/UE, care are ca scop principal să combată întârzierea plăților în cadrul tranzacțiilor comerciale. Aceasta stabilește reguli stricte pentru plata facturilor între întreprinderi și între întreprinderi și autorități publice. Implementarea Directivei urmărește să promoveze transparența în relațiile comerciale, obligând părțile să respecte termenele de plată și să fie mai responsabile în gestionarea obligațiilor financiare. Totodată, în raport cu autoritățile publice, Directiva impune acestora să fie un exemplu de bună practică în ceea ce privește termenele de plată, promovând astfel o cultură a plăților punctuale în economia întreprinderilor.</p> <p>Ca concluzii s-a constatat că, proiectul național asigură transpunerea parțială a actului UE, în speță, transpunerea art. 1 (2) – (3), art. 2, art. 3, art. 4 (1), (3) lit. a, (4) lit. a, (5) – (6), art. 6, art. 7 (1) – (3), (5), art. 8 (3), art. 9 (2) din actul UE. În același timp, proiectul național și instrumentele de armonizare urmează să fie revizuite conform observațiilor expuse, fapt ce a fost asigurat.</p>
X.	Constatările expertizei juridice
	<p>Proiectul a fost supus expertizei juridice conform art. 37 din Legea nr.100/2017 de către Ministerul Justiției. Astfel, prin expertizele nr. 04/1-6685 din 17.07.2024 și 04/2-7828 din 21.08.2024 au fost expuse unele recomandări, care în mare parte au fost luate în considerare, iar pentru cele neacceptate au fost expuse argumentele corespunzătoare.</p>

Secretar general al ministerului

Ina VOICU

SINTEZA

obiecțiilor și propunerilor la proiectul de lege privind combaterea întârzierii în executarea obligațiilor de plată în temeiul contractelor încheiate între profesioniști, între profesioniști și autoritățile publice (număr unic 564/MDED/2024)

N/o	Participantul la avizare (expertizare)/consultare publică	Conținutul obiecției/ propunerii (recomandării)	Argumentarea autorului proiectului
1.	Centrul de Armonizare a Legislației <i>(I avizare)</i> <i>(nr. 31/02 – 126-7897 din 15.07.2024)</i>	<p><i>a) Analiza comparativă a transpunerii Directiva 2011/7/UE</i></p> <p>În urma analizei realizate, se constată că proiectul național asigură transpunerea parțială a actului UE, în speță, transpunerea art. 1 (2) – (3), art. 2, art. 3, art. 4 (1), (3) lit. a, (4) lit. a, (5) – (6), art. 6, art. 7 (1) – (3), (5), art. 8 (3), art. 9 (2) din actul UE, potrivit celor expuse mai jos.</p> <p>În vederea transpunerii art. 1 (2) – (3) din Directivă, proiectul național stabilește la art. 1, alineatele (1) și (2) din Capitolul I al proiectului domeniul de aplicare. Proiectul național, la art. 2 din Capitolul I, stabilește o serie de definiții relevante tranzacțiilor comerciale, precum: contracte comerciale, autoritate contractantă, profesionist, întârzierea în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani, dobânda de întârziere, rata de referință, creanță, rezerva dreptului de proprietate, titlu executoriu în acord cu definițiile corespondente de la art. 2 al Directivei 2011/7/UE.</p> <p>Art. 3 (1) din actul UE reglementează tranzacțiile între întreprinderi fiind preluat de art. 3 din proiectul național și art. 942 și art. 862 din Codul Civil nr. 1107/2002. Proiectul național, la art. 4, stabilește quantumul dobânzii de întârziere și în coroborare cu art. 874 din Codul Civil nr.1107/2002 este în acord cu art. 3 (2) din Directiva 2011/7/UE.</p> <p>Art. 3 (3) lit. b din actul UE fixează termenele de percepere a dobânzilor pentru efectuarea cu întârziere a plăților, fiind transpus de proiectul național la art. 5. Proiectul național, la art. 3 alin. (4) și (5) prevede norme cu privire la determinarea dobânzii de întârziere în acord cu art. 3 (4) – (5) din actul UE.</p> <p>Art. 4 (1) din actul UE prevede dispoziții cu referire la tranzacțiile între întreprinderi și autoritățile publice, fiind preluat de proiectul național la art. 8</p>	S-a luat act

	<p>coroborat cu art. 942 din Codul Civil nr.1107/2002.</p> <p>În vederea implementării dispozițiilor de la art. 4 (3) lit. a, proiectul național, la art. 6, stabilește termenul legal de executare a obligației pecuniare de către o autoritate contractantă stabilit într-un contract încheiat cu un profesionist.</p> <p>Proiectul național, la art. 7, prevede situația în care termenul contractual de plată poate fi prelungit în acord cu art. 4 (4) lit. a din Directiva 2011/7/UE.</p> <p>Art. 6 din actul UE stabilește norme cu privire la compensația pentru costurile de recuperare, fiind transpus de proiectul național la art. 9 și 10.</p> <p>Art. 7 din actul UE prevede norme aferente practicilor și clauzelor contractuale inechitabile fiind preluat de proiectul național la art. 12 - 18 coroborate cu art. 1080 din Codul Civil nr.1107/2002.</p> <p>Proiectul național, la art. 17, prevede dispoziții cu privire la transparența totală privind drepturile și obligațiile ce decurg din tranzacțiile comerciale în acord cu art. 8 (3) din Directiva 2011/7/UE.</p> <p>Proiectul național, la art. 11, prevede dispoziții privind plățile anticipate în acord cu art. 9 (2) din actul UE.</p>	
	<p>b) <i>Observații de compatibilitate cu Directiva 2011/7/UE</i></p> <p>Proiectul național nu a asigurat transpunerea unor norme obligatorii din actul UE, iar Tabelul de concordanță nu oferă motive concludente privind netranspunerea acestora. Astfel, se impune reexaminarea în vederea transunerii în proiectul național a următoarelor norme UE:</p> <ul style="list-style-type: none"> - art. 1 (1) ce stabilește obiectul și domeniul de aplicare al actului UE; - art. 2 pct. 5 noțiunea de „dobândă pentru întârziere în efectuarea plăților”; - art. 4 (3) lit. b cu privire la faptul că data primirii facturii nu face obiectul unei clauze contractuale între debitor și creditor; - art. 8 (1) referitor la transparență și informare privind drepturile și obligațiile ce decurg, inclusiv prin publicarea ratei dobânzii legale aplicabile pentru întârzierile de plată. <p>Totodată, proiectul național nu a asigurat transpunerea art. 10 din actul UE care se referă la procedurile de recuperare a creanțelor necontestate ori potrivit Tabelului de concordanță acestea vor fi transpuse într-un proiect de lege de modificare a Codului Civil al RM.</p>	<p style="text-align: center;">S-a luat act</p> <p>Procedura în ordonanță este o prevede din Codul de Procedură Civilă, motiv pentru care Ordonanța judecătorească se pronunță de judecător după examinarea cauzei în fond, fără citarea</p>

			pârților pentru explicații, fără dezbateri judiciare și fără întocmire de proces-verbal.
		<p>c) Prevederi ale actului UE non-aplicabile Următoarele dispoziții ale actului UE nu constituie obiect al transpunerii, întrucât fie stabilesc obligații pe seama Comisiei Europene, fie vizează obligații specifice pentru statele membre ale Uniunii Europene, cât și dispoziții tranzitorii și finale ale actului UE care nu pot fi implementate de către Republica Moldova până la aderarea la UE sau <i>per general</i> nu se supun transpunerii, după cum urmează: art. 4 (2), art. 5, art. 12 - 15.</p>	S-a luat act
		<p>d) Obiecții privind clauza de armonizare În vederea respectării cerințelor înaintate față de proiectele de acte normative cu relevanță UE, stabilite de art. 31 din Legea nr. 100/2017 și pct. 30 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene (în continuare Regulament), aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018, clauza de armonizare se va expune în următoarea redacție: „Prezenta Lege transpune parțial (transpune art. 1 (2) – (3), art. 2, art. 3, art. 4 (1), (3) lit. a, (4) lit. a, (5) – (6), art. 6, art. 7 (1) – (3), (5), art. 8 (3), art. 9 (2)) Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, CELEX: 32011L0007, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L48 din 23 februarie 2011”</p>	Se acceptă S-a redactat clauza de armonizare
		<p>Concluzii Ca urmare a expertizei de compatibilitate realizate, proiectul național și instrumentele de armonizare se vor revizui potrivit observațiilor expuse.</p>	S-a aluat act
2.	Centrul de Armonizare a Legislației	Prin Declarația de compatibilitate nr. 31/02-126-7897 din 15 iulie 2024, au fost expuse anumite obiecții privind compatibilitatea cu actul UE, precum și aferente instrumentelor de armonizare, care, în procesul de definitivare, nu au fost preluate sau motivate nepreluarea acestora de autor.	S-a luat act

	(II avizare) (nr. 31/02 – 69-9151 din 13.08.2024)	Cu referire la versiunea actuală a proiectului, reiterăm necesitatea reexaminării în vederea transpunerii în proiectul național a unor norme obligatorii din actul UE, ori în Tabelul de concordanță urmează a fi reflectate motive concludente privind netranspunerea acestora: - art. 1 (1), ce stabilește obiectul și domeniul de aplicare al actului UE;	S-a luat act
		- art. 2 pct. 5 noțiunea de „dobândă pentru întârziere în efectuarea plăților”	S-a inclus în proiect domeniul de aplicare în partea introductivă Se acceptă Noțiunea a fost inclusă în redacția proiectului de lege.
		- art. 4 (3) lit. b cu privire la faptul că data primirii facturii nu face obiectul unei clauze contractuale între debitor și creditor;	Se acceptă Ea rezultă implicit din prevederile Codului Civil, art. 862 alin. (5) prin care se menționează că orice clauză contrară dispozițiilor prezentului articol în detrimentul creditorului obligației pecuniare este lovită de nulitate absolută. Nulitatea clauzei nu afectează validitatea celorlalte clauze. Astfel, s-a asigurat aceeași abordare și în proiectul de lege.
		art. 8 (1) referitor la transparență și informare privind drepturile și obligațiile ce decurg, inclusive prin publicarea ratei dobânzii legale aplicabile pentru întârzierile de plată.	Se acceptă parțial Publicarea ratei dobânzii e obligația a BNM și în condițiile legislației în vigoare. Totodată, despre acest fapt este indicat și în noțiunea ratei de referință de la art. 2 a proiectului de lege.
		Totodată, Compartimentul 9 al Notei Informativă se va complete cu concluziile expuse în Declarația de compatibilitate.	S-a luat act Nota informativă a fost completată cu concluziile de rigoare
3. Centrul de Armonizare a Legislației	„....comunică lipsa de obiecții și propuneri suplimentare.”	S-a luat act	

	<p>(III avizare) (nr. 31/02 – 69-11970 din 29.10.2024)</p>		
4.	<p>Ministerul Finanțelor</p> <p>(I avizare) (nr. 04-03/487/1129 din 23.07.2024)</p>	<p>La art. 2:</p> <p>a) Pentru a asigura alinierea proiectului la Directiva 2011/7/UE, propunem substituirea textului „<i>Autoritate contractantă – înseamnă orice autoritate publică prevăzută la art. 13 a Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice</i>” cu textul „<i>Autoritate publică - înseamnă orice autoritate contractantă astfel cum sunt definite la art. 13 a Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice și art. 3 a Legii nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale.</i>”</p> <p>În acest sens, menționăm că Directiva 2011/7/UE utilizează noțiunea de „<i>autoritate publică</i>” care înseamnă orice autoritate contractantă, conform definiției prevăzute la art. 2 alin. (1) lit. (a) din Directiva 2004/17/CE și la art. 1 alin. (9) din Directiva 2004/18/CE, indiferent de obiectul sau valoarea contractului.</p> <p>De asemenea, precizăm că Directiva 2004/17/CE a fost abrogată prin Directiva 2014/25/UE privind achizițiile efectuate de entitățile care își desfășoară activitatea în sectoarele apei, energiei, transporturilor și serviciilor poștale, transpusă în legislația națională prin Legea nr. 74/2020. La fel, Directiva 2004/18/CE a fost abrogată prin Directiva 2014/24/UE privind achizițiile publice, fiind transpusă în cadrul normativ național prin Legea nr. 131/2015 privind achizițiile publice.</p> <p>În context, sintagma „<i>autoritate contractantă</i>” din proiectul de lege urmează a fi substituită cu sintagma „<i>autoritate publică</i>”. Propunerea dată se aplică pentru tot textul proiectului.</p> <p>b)În noțiunea de „<i>creanță</i>” și art. 6 alin. (2) lit. a)-c) din proiect urmează a fi revizuită sintagma „<i>în factură sau într-o cerere echivalentă de plată</i>”, deoarece factura fiscală este un formular tipizat de document primar cu regim special pe suport de hârtie sau în formă electronică, care se eliberează în cazurile și condițiile prevăzute de legislația fiscală. Astfel, notăm că în temeiul facturii fiscale se</p>	<p>Se acceptă S-a efectuat modificarea la noțiune</p>
		<p>Se acceptă parțial E aceeași sintagmă folosită în Codul civil. O cerere echivalentă de plată poate fi contul spre plată, spre exemplu. Mulți nu emit factura decât în ziua în care se efectuează plata,</p>	

		<p>contabilizează faptele economice. Respectiv, nu este clar care documente cad sub incidența sintagmei „cerere de plată echivalentă facturii fiscale”.</p>	<p>pentru a evita plata TVA pentru ceea ce nu a primit efectiv.</p>
		<p>c)La definiția noțiunii de „<i>dobânda de întârziere</i>”, se propune excluderea textului „<i>a Băncii Naționale a Moldovei conform prevederilor art.874 din Codul Civil</i>”.</p> <p>Totodată, în conformitate cu prevederile pct.5 și 6 de la art.2 din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, se disting două noțiuni referitoare la dobânda de întârziere, și anume:</p> <ul style="list-style-type: none"> - <i>dobânda pentru întârzierea în efectuarea plăților</i>, care reprezintă <i>dobânda legală pentru întârzierea efectuării plăților</i> sau dobânda la o rată stabilită de comun acord între întreprinderi, în condițiile art.7 (care este aplicabilă tranzacțiilor între întreprinderi). - <i>dobânda legală pentru întârzierea efectuării plăților</i>, cuantumul căreia se calculează de la valoarea ratei de referință, plus cel puțin opt puncte procentuale (care este aplicabilă pentru tranzacțiile între întreprinderi și autorități publice); <p>În acest context, ținem să atragem atenția asupra faptului că prevederile art.4 și art.8 din proiect operează cu noțiunea de <i>dobândă legală de întârziere</i>, fără a avea o definiție a acesteia la art.2 din proiect, precum și fără a fi explicate diferențele între noțiunea prenotată și noțiunea de <i>dobânda de întârziere</i>, care deja este reflectată în definiție, or prevederile art.8 din proiect nu oferă o claritate în acest sens.</p> <p>Prin urmare, urmează a se aduce o claritate referitor la faptul dacă ”dobânda de întârziere”, definită la art.2 din proiect, reprezintă și dobânda, aplicabilă la art.4 și 8</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a exclus textul propus</p>
		<p>d)Se propune expunerea noțiunii de „<i>Rata de referință</i>” în următoarea redacție: <i>”Rata de referință – înseamnă rata de baza aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt, ce se aprobă de Banca Națională a Moldovei și care este prevăzută la art.874 din Codul civil.”</i></p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a modificat textul noțiunii</p>
		<p>La art. 3 alin.(2), după textul <i>”din prețul bunurilor livrate”</i> urmează a fi completat cu textul <i>”, lucrărilor executate”</i>.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a completat cu textul propus</p>

	<p>La art.4: a) alin.(1) din proiect contravine prevederilor art.942 alin.(4) din Codul Civil, care prevede următoarele: ”În cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întârziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobânda de întârziere.” Astfel, art.4 alin.(1) din proiect stabilește că este aplicabilă dobânda de întârziere doar dacă contractul nu prevede o clauză penală, iar art.942 alin.(4) din Codul Civil prevede că creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere, fie penalitatea pentru întârziere (dacă aceasta este prevăzută de contract).</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Art. 4 doar reiterează faptul că în cazul în care nu este stabilită o clauză penală, se va aplica dobânda de întârziere astfel încât creditorul să fie protejat. Aceasta nu exclude faptul că el poate alege pe care să o ceară. Mai mult ca atât, art. 4 face trimitere la întreg articolul 942 din Codul Civil.</p>
	<p>b) La alin.(2) textul ”art.847” urmează a fi substituit cu textul ”art.874”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Textul s-a substituit</p>
	<p>Considerăm că prevederile art. 5 din proiect urmează a fi completate cu excepția, prevăzută la art.862 alin.(1) din Codul Civil.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a inclus excepția prevăzută la art. 862 alin.(1) din Codul Civil</p>
	<p>Art.8 alin.(2) urmează a fi reformulat, deoarece art.7 din proiect prevede, în anumite circumstanțe, stabilirea unei perioade mai mari de executare a obligației pecuniare, decât cea prevăzută la art.6 alin.(2).</p>	<p style="text-align: center;">Nu este clară obiecția</p>
	<p>La art.9 cuvântul ”creditor” urmează a fi substituit cu cuvântul ”debitor”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>
	<p>Cu referire la art. 17 din proiect, menționăm că lipsește argumentarea privind atribuirea responsabilității de creare și gestionare a portalului plăților întârziate de către Serviciul Fiscal de Stat. Prin urmare, specificăm că aspectele reglementate în proiectul de lege, inclusiv cele privind monitorizarea plăților întârziate care fac obiectul proiectului menționat, exced atribuțiile funcționale ale Serviciului Fiscal de Stat. Tot pe acest segment, conform tabelului de concordanță, includerea acestei atribuții în sarcina Serviciului Fiscal de Stat ar rezulta din prevederile art. 8 din Directiva (UE) 2011/7 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Directiva (UE) 2011/7 a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 nu prevede un asemenea mecanism de monitorizare, dar necesitatea atribuirii responsabilității de creare și gestionare a portalului plăților întârziate vine ca rezultat al recomandărilor expuse de Comisa</p>

		<p>comerciale, însă prevederea respectivă nu stabilește asemenea obligații autorității fiscale.</p> <p>Totodată, nu este clară necesitatea creării unui portal destinat plăților întârziate, în contextul în care mecanismul de monitorizare a acestui fenomen este deja prevăzut la art. 15 din proiect, iar măsurile de recuperare a creanțelor sunt reglementate de legislația în vigoare.</p>	<p><u>Europeană la pachetul de extindere din 18.11.2023 la Capitolul 20. Întreprinderi și politica industrială,</u> unde se menționează că, „<i>Nu există o lege specifică privind combaterea întârzierii efectuării plăților în tranzacțiile comerciale. Cu toate acestea, dispozițiile relevante din Codul civil moldovean sunt aliniate în mod echitabil la Directiva privind întârzierea în efectuarea plăților (2011/7/UE), dar numai în ceea ce privește condițiile de plată. Alte dispoziții cheie necesită în continuare alinierea. <u>Sunt necesare sisteme de monitorizare pentru a evalua performanța plăților, în special de către autoritățile publice. Protecția creditorilor în tranzacțiile dintre întreprinderi nu este optimă, ceea ce poate duce la practici abuzive.</u></i>”</p> <p>SFS administrează deja cataloage Guvernamentale conexe.</p>
5.	<p>Ministerul Finanțelor</p> <p><i>(II avizare)</i> <i>(nr. 04-06/571 din 14.08.2024)</i></p>	<p>La art.1 alin. (1), urmează a fi exclus textul <i>”de ordin procedural-juridic”</i> pentru a evita interpretarea faptului că prezenta lege se aplică nu față de toate serviciile, ci doar asupra celor de ordin procedural-juridic.</p> <p>Propunerea Ministerului Finanțelor referitoare la substituirea textului <i>„autoritate contractantă”</i> cu textul <i>„autoritate publică”</i> a fost acceptată, fiind realizate în acest sens modificări în art.2 din proiect (<i>”Definiții”</i>). Totuși, termenul <i>”autoritate contractantă”</i> nu a fost substituit pe parcursul întregului proiect de lege. Astfel, pentru a asigura coerența proiectului de lege cu propunerile Ministerului Finanțelor, este necesară substituirea pe tot parcursul proiectului de</p>	<p>Se acceptă Textul a fost exclus</p> <p>Se acceptă Noțiunea a fost modificată în conținutul întregului proiect de lege.</p>

		<p>lege a textului „autoritate contractantă” cu textul „autoritate publică” (de exemplu, în art.1 alin.(1), Capitolul III, etc.).</p>	
		<p>La art. 2, în noțiunea <i>”contracte comerciale”</i> după textul <i>”livrarea de bunuri”</i> urmează a se completa cu textul <i>”executarea lucrărilor”</i>. În art.2 este definită noțiunea de <i>”dobândă de întârziere”</i>, fiind aplicat concomitent pe parcursul textului proiectului un alt termen (de exemplu, la art.4 alin.(1) și art.8 este utilizat deja termenul <i>”dobânda legală de întârziere”</i>). Având în vedere că dobânda respectivă este stabilită de lege și ținând cont că părțile sunt în drept să stabilească în contracte plata unei dobânzi, considerăm că la art.2 textul <i>”dobânda de întârziere”</i> urmează a fi substituit cu textul <i>”dobânda legală de întârziere”</i>.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Au fost operate modificări în noțiunea de contracte comerciale. Se acceptă. Art. 2 a fost completat cu noțiunea de dobândă de întârziere în efectuarea plăților, precum și cu noțiunea de dobândă legală de întârziere.</p>
		<p>La art. 3 alin. (3), textul <i>”art.862 alin.(3) și alin.(4)”</i> urmează a fi substituit cu textul <i>”art.862 alin.(2)-(3)”</i> în vederea efectuării corecte a referinței la prevederile respective din Codul Civil.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Referința la art. 862 alin. (3) și (4) este un ajustă. Conținutul Art. 3 alin. (3) se reiterează regula de 60 de zile stabilită în art. 862 alin. (1), precum și excepțiile prevăzute de la art. 862 alin. (3) și (4). Alineatul este transferat la art. 5.</p>
		<p>La art. 4 alin. (1), textul <i>”o clauză penală”</i> urmează a fi substituit cu textul <i>”o dobândă”</i>. Or, potrivit art.942 alin.(4) din Codul Civil, în cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobânda de întârziere calculată conform dispozițiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întârziere. Prin urmare, dacă prevederile contractului conțin o clauză penală, creditorul are dreptul să pretindă fie la plata dobânzii de întârziere, fie a penalității de întârziere. În același timp, dacă contractul prevede plata unei dobânzi, atunci vor fi aplicabile prevederile contractuale referitoare la plata dobânzii, și nu prevederile legale. În acest sens, menționăm că potrivit art.874 alin.(1) din Codul Civil, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligația este purtătoare de dobândă, se plătește o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei aplicabilă conform alin.(2) <i>dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată</i>.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a efectuat substituția respectivă</p>

	<p>La art. 8 alin. (2), după textul "<i>art.6 alin .(2)</i>" urmează a se completa cu textul "<i>sau art.7</i>", deoarece art.7 din proiect prevede un termen suplimentar de plată pentru autoritățile publice.</p>	<p>Se acceptă doar că, în urma modificărilor operate articolele la care se face referire au fost renumerotate.</p>
	<p>La art. 10 alin. (3), textul "<i>executori judecătorești sau a serviciilor procedural-juridice</i>" urmează a fi exclus, deoarece executorii judecătorești nu oferă servicii de asistență juridică, iar toate serviciile nu cad sub incidența celor procedural-juridice. Mai mult ca atât, propunerea noastră este conformă pct. 20 din preambulul Directivei 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, potrivit căruia asemenea cheltuieli ar trebui să includă, în special, cheltuielile suportate de creditorii în vederea angajării unui avocat sau a unei firme de colectare a debitelor.</p>	<p>Se acceptă parțial s-a exclus textul „<i>executori judecătorești sau a serviciilor procedural juridice</i>” și s-a modificat în textul „<i>cheltuieli de executare judiciară sau al altor servicii de urmărire a debitorilor pentru încasarea datoriilor</i>”.</p>
	<p>Cu referire la art.16 alin. (1) din proiect, menționăm că lipsește argumentarea privind atribuirea responsabilității de creare și gestionare a portalului plăților întârziate de către Serviciul Fiscal de Stat. Prin urmare, specificăm că aspectele reglementate în proiectul de lege, inclusiv cele privind monitorizarea plăților întârziate care fac obiectul proiectului menționat, exced atribuțiile funcționale ale Serviciului Fiscal de Stat.</p> <p>Tot pe acest segment, conform tabelului de concordanță, includerea acestei atribuții în sarcina Serviciului Fiscal de Stat ar rezulta din prevederile art. 8 din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, însă prevederea respectivă nu stabilește asemenea obligații autorității fiscale.</p> <p>Totodată, nu este clară necesitatea creării unui portal destinat plăților întârziate, în contextul în care mecanismul de monitorizare a acestui fenomen este deja prevăzut la art. 15 din proiect, iar măsurile de recuperare a creanțelor sunt reglementate de legislația în vigoare.</p>	<p>S-a luat act Subiectul a fost discutat în cadrul ședinței interne de lucru desfășurat între MDED și MF</p>
	<p>La fel, art. 16 alin. 3) urmează a fi exclus, deoarece Ministerul Finanțelor nu deține informația respectivă (de exemplu, nu sunt deținute cel puțin datoriile expirate ale autorităților prevăzute de Legea nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale).</p>	<p>Se acceptă Acest instrument se aliniază articolului 8 din Directiva 2011/7/UE ce reglementează transparența și</p>

		<p>Mai mult ca atât, la art.16 alin.(2) deja se stabilește că creditorii vor avea posibilitatea să raporteze plățile întârziate, inclusiv cele ale autorităților publice, nefiind astfel necesară dublarea aceleiași informații.</p> <p>Respectiv, dacă autorul proiectului, totuși, va considera că informația respectivă trebuie să fie dublată atât de către creditorii, cât și de debitorii autorități publice, obligația respectivă urmează a fi pusă pe seama fiecărei autorități publice, care a admis întârzieri în efectuarea plății. Or, după efectuarea plății, va trebui iarăși de actualizat informația respectivă.</p>	<p>informarea. Asemenea instrumente au fost implementate de mai multe țări europene, cum ar fi Franța care a dezvoltat un observator al plăților întârziate, care monitorizează termenele și întârzierile în plățile comerciale; Italia- a implementat sisteme de monitorizare digitală a termenelor de plată, în special în tranzacțiile publice; Spania în legea sa națională reglementează un registru public al plăților întârziate pentru companiile mari și autoritățile publice.</p>
		<p>Art.18 din proiect urmează a fi exclus din următoarele considerente:</p> <p>a) Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale nu prevede careva proceduri speciale/derogatorii de executare a titlurilor executorii, emise în baza Directivei respective. Mai mult ca atât, nu este clară necesitatea introducerii art.18 în condiția în care pct.32 din preambulul Directivei prevede următoarele: ”Prezenta directivă definește doar noțiunea de „titlu executoriu”, dar nu ar trebui să reglementeze diversele proceduri ale executării silită a unui astfel de titlu sau condițiile în care executarea silită a unui astfel de titlu poate fi sistată sau suspendată.</p> <p>b) Art.18 din proiect contravine jurisprudenței Curții Constituționale. Astfel, în hotărârea nr.1 din 15 ianuarie 2013, Curtea Constituțională a statuat următoarele: ”75. <i>Curtea reține de principiu că acordarea posibilității debitorului de a executa benevol documentul executoriu înainte de a trece la executarea silită a bunurilor acestuia reprezintă o formalitate necesară, stabilită în interesul debitorului, pentru a-i acorda un răgaz în vederea îndeplinirii obligației care i se incumbă.</i></p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Articolul se expune în altă redacție.</p>

76. De asemenea, Curtea relevă că prevederile art.60 alin.(3) din Codul de executare, prin care se instituie un termen de executare benevolă a hotărîrilor judecătorești, constituie o opțiune acordată de către legiuitor debitorului pentru realizarea propriilor obligații pînă la aplicarea forței coercitive a statului.

77. În același timp, prin aceste prevederi debitorul este avertizat că, dacă nu-și execută de bunăvoie obligația, se va proceda la executarea silită a creanței.

78. Totodată, Curtea notează că normele instituite prin Legea nr.5 din 15 ianuarie 2012 asigură proporționalitatea între interesele creditorului, care dispune de dreptul legitim de a pretinde realizarea propriei creanțe, și interesele debitorului, căruia statul este ținut, în egală măsură, să-i acorde ocrotire.

79. La fel, Curtea reține că scopul acestor reglementări a fost, pe de o parte, facilitarea executării cu bună-credință și în condiții mai favorabile a creanțelor de către debitori, iar, pe de altă parte, prevenirea unor eventuale abuzuri din partea creditorilor de rea-credință care evită înștiințarea debitorului despre existența unei hotărîri judecătorești definitive, atunci cînd acesta din urmă din varii motive nu este în cunoștință de cauză.

80. Concomitent, Curtea notează că, în lipsa unei norme care să consacre modalități de executare benevolă a hotărîrilor judecătorești, pot fi declanșate proceduri individuale de executare silită, care, în mod inevitabil, ar avea ca efect blocaje, inclusiv în funcționarea instituțiilor publice, în cazul în care statul apare în calitate de debitor.

81. Or, potrivit prevederilor Codului de executare, în cazul executării silite, debitorul este obligat nu doar să efectueze acțiunile care rezultă din documentul executoriu, dar și să achite toate cheltuielile de executare.

82. În acest sens, Curtea menționează Recomandarea CoE nr.(2003) 17 privind executarea hotărîrilor judecătorești, potrivit căreia "în timpul procedurii de executare, trebuie găsit un echilibru adecvat între interesele creditorilor și cele ale debitorilor, avînd în vedere prevederile art.6 și 8 ale Convenției Europene."

(...) 84. În jurisprudența sa Curtea Constituțională a notat că:

"[...] măsura restrictivă trebuie să fie prevăzută expres de lege, să aibă la origine un temei legal și să fie aplicată doar după expirarea termenului de executare benevolă a titlului executoriu și după întreprinderea unor eforturi rezonabile pentru a percepe datoria prin alte mijloace, astfel, încît restricția să

fie o ultimă soluție de natură a influența conduita și responsabilitatea debitorilor pentru executarea titlurilor executorii” (Hotărîrea Curții Constituționale nr.7 din 5 aprilie 2011).”

Având în vedere constatările/argumentele respective, prin aceeași hotărâre Curtea Constituțională a emis o adresă către Parlamentul Republicii Moldova, în care a remarcat următoarele: *”Curtea consideră oportună instituirea unei obligații în sarcina creditorului de a soma debitorul asupra executării benevole a documentului executoriu pînă la intentarea procedurii de executare silită. De asemenea, acordarea prin lege a unui termen pentru executarea benevolă a hotărîrii judecătorești pînă la intentarea procedurii de executare silită nu va permite excluderea reciprocă a acestor două forme de executare, excludere care se atestă în prezent, reieșind din prevederile legale invocate supra.”*

c) Propunerea de derogare de la prevederile Codului de executare nr.443/2004 și a Legii finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr.181/2014 nu poate fi acceptată și din considerentul că aceasta va avea, cu siguranță, impact bugetar asupra autorităților/instituțiilor bugetare. Or, prin prisma art. 15 din Codul de executare și art.68 din Legea finanțelor publice și responsabilităților bugetar-fiscale nr.181/2014, autoritățile/instituțiile bugetare actualmente dispun de un termen de executare benevolă a tuturor titlurilor executorii, egal cu 3 luni, creditorii fiind obligați să prezinte inițial titlurile respective direct autorității/instituției bugetare și doar în cazul neexecutării în termenul menționat fiind posibilă adresarea către executorul judecătoresc. În cazul executării titlurilor executorii în interiorul termenului de executare benevolă, autoritatea/instituția bugetară nu suportă cheltuieli suplimentare.

Astfel, propunerile de la art.18 din proiect urmăresc eliminarea procedurii de executare benevolă a documentelor executorii inclusiv față de autoritățile/instituțiile bugetare, fapt care va avea ca efect plata de către autoritatea/instituția respectivă a onorariului executorului judecătoresc a altor cheltuieli de executare, compuse din taxe și speze, prevăzute la art.38 din Codul de executare.

Astfel, în condiția în care Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale nu prevede careva proceduri

		speciale/derogatorii de executare a titlurilor executorii și pentru a evita suportarea unor cheltuieli suplimentare de către autoritățile/instituțiile bugetare, art.18 din proiect urmează a fi exclus.	
		În nota informativă la proiect, autorul menționează că implementarea proiectului nu va necesita cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat, fapt care nu poate fi susținut. Or, prevederile proiectului referitoare la crearea și gestionarea portalului plăților întârziate (art.16) și propunerile de instituire a unor norme derogatorii în procedura de executare a titlurilor executorii (neacceptate de Ministerul Finanțelor) au anume un impact bugetar, care nu a fost estimat de către autorul proiectului.	Se acceptă S-a completat Nota informativă cu mențiunea de atragere a fondurilor externe necesare creării portalului
6.	Ministerul Finanțelor (III avizare) <i>(nr. 04-06/740 din 31.10.2024</i>	În vederea aducerii în concordanță cu prevederile art.942 alin.(1) din Codul civil, la art.4 alin. (1) din proiect se propune substituirea textului <i>”se va aplica dobânda legală de întârziere”</i> cu textul <i>”creditorul are dreptul la dobânda legală de întârziere”</i> . La fel, menționăm că dobânda de întârziere nu poate fi calculată automat prin efectul legii, ci doar în cazul în care creditorul și-a manifestat intenția de a pretinde plata dobânzii respective.	Se acceptă S-a substituit textul recomandat
		Art. 5 alin. (1) din proiect urmează a fi completat cu excepția, prevăzută de art.862 alin.(1) din Codul civil, pentru a evita o posibilă interpretare, precum că excepția respectivă nu se aplică reieșind din faptul că acest proiect (în cazul adoptării fiind o lege specială în raport cu Codul civil) nu conține expres o asemenea prevedere. Mai mult ca atât, excepția de la art.862 alin.(2) din Codul civil, prevăzută pentru autorități publice, este prevăzută de art.8 alin.(1) din proiect.	Se acceptă S-a făcut referință și la excepții
		Art. 5 nu conține alineatul (2), motiv din care alineatele urmează a fi renumerotate.	Se acceptă S-a efectuat renumerotarea
		La art. 10 alin. (1) din proiect nu este clară propunerea stabilirii unei despăgubiri minime mai mari (40 euro), decât cea prevăzută de art.945 alin.(1) din Codul civil (20 euro). Mai mult ca atât, potrivit art.945 alin.(3) din Codul civil, dispozițiile prezentului articol se aplică doar contractelor prin care un profesionist livrează bunuri, execută lucrări sau prestează servicii în folosul unui alt profesionist sau al unei autorități publice ori al unei alte persoane juridice de drept public sau asociații ale acestora. Astfel, în condiția în care art.945 alin.(3) din Codul civil stabilește expres că despăgubirea respectivă poate fi pretinsă exact doar în	S-a luat act Întru armonizarea cadrului normativ național cu aquis-ul comunitar, implicit transpunerii art. 6 din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în

		<p>cazuri similare, reglementate de prezentul proiect și pentru a evita o neconcordanță între două acte normative, considerăm că stabilirea unei despăgubiri minime mai mari nu poate fi susținută.</p>	<p>tranzacțiile comerciale, vor fi efectuate ajustările de rigoare și în Codul civil, prevedere inclusă la art. 18 al prezentei legi.</p>
		<p>Cu referire la art.16 alin. (1) din proiect, reiterăm că lipsește argumentarea privind atribuirea responsabilității de creare și gestionare a portalului plăților întârziate de către Serviciul Fiscal de Stat. Prin urmare, specificăm că aspectele reglementate în proiectul de lege, inclusiv cele privind monitorizarea plăților întârziate care fac obiectul proiectului menționat, exced atribuțiile funcționale ale Serviciului Fiscal de Stat. Tot pe acest segment, conform tabelului de concordanță, includerea acestei atribuții în sarcina Serviciului Fiscal de Stat ar rezulta din prevederile art. 8 din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, însă prevederea respectivă nu stabilește asemenea obligații autorității fiscale.</p> <p>Totodată, nu este clară necesitatea creării unui portal destinat plăților întârziate, în contextul în care mecanismul de monitorizare a acestui fenomen este deja prevăzut la art. 15 din proiect, iar măsurile de recuperare a creanțelor sunt reglementate de legislația în vigoare.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Capitolul și articolul au fost modificate, raportarea și monitorizarea vor fi realizate prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 142/2018.</p>

		<p>La fel, art.16 alin. (3) urmează a fi exclus, deoarece Ministerul Finanțelor nu deține informația respectivă (de exemplu, nu sunt deținute cel puțin datoriile expirate ale autorităților prevăzute de Legea nr.74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale).</p> <p>Mai mult ca atât, la art.16 alin.(2) din proiect deja se stabilește că creditorii vor avea posibilitatea să raporteze plățile întârziate, inclusiv cele ale autorităților publice, nefiind astfel necesară dublarea aceleiași informații.</p> <p>În sinteză obiecțiilor și propunerilor autorul eronat face referință la prevederile art.8 din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, deoarece prevederea respectivă nu conține o obligație expresă a ministerelor finanțelor din statele-membre a Uniunii Europene de a furniza asemenea informații.</p> <p>Respectiv, dacă autorul proiectului, totuși, va considera că această informație trebuie să fie dublată atât de către creditorii, cât și de debitorii-autorități publice, obligația respectivă urmează a fi pusă pe seama fiecărei autorități publice, care a admis întârzieri în efectuarea plății. Or, după efectuarea fiecărei plăți, se va impune necesitatea actualizării informațiilor respective.</p>	<p>Se acceptă</p> <p>Capitolul și articolul au fost modificate, raportarea și monitorizarea vor fi realizate prin intermediul platformei de interoperabilitate, în conformitate cu prevederile Legii nr. 142/2018.</p>
7.	<p>Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești (nr. 01.1/427 din 05.07.2024)</p>	<p>Potrivit prevederilor art. 8 alin. (2) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției (HG nr. 650/2016), una din funcțiile de bază ale Agenției, este <u>ținerea evidenței și analizei statisticii judiciare.</u></p> <p>Astfel, informăm că, rapoartele statistice generate în Modulul de Raportare Statistică din cadrul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor sunt <u>generale și nu reflectă date statistice dezagregate pe litigii de încasare a datoriilor între profesioniști sau între profesioniști și autorități contractante.</u></p> <p>Întru sistematizarea acestora conform cerințelor reflectate la art. 15 din <i>întârzierii în executarea obligațiilor de plată în temeiul contractelor încheiate între profesioniști, între profesioniști și autoritățile contractante sunt necesare dezvoltări suplimentare în sistem</i>, iar resursele necesare pentru asemenea dezvoltări (financiare și administrative), nu au fost alocate.</p> <p>În cazul identificării potențialilor donatori/ parteneri sau a resurselor financiare necesare, Agenția va dezvolta propunerile enunțate, în termeni cât mai utili.</p> <p>Reieșind din cele expuse, Agenția consideră că, la moment, art. 15 alin. (1) din</p>	<p>Se acceptă</p> <p>S-a inclus redacția propusă</p>

		<p>Proiectul vizat, cu textul: „Agenția de Administrare a Instanțelor de Judecată va prezenta anual, până la data de 31 ianuarie, pentru anul anterior de gestiune, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării un raport privind litigiile din instanțele de judecată cu referire la încasarea datoriilor între profesioniști, între profesioniști și autoritățile contractante.” urmează a fi modificat și înlocuit cu textul: „Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești va prezenta Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării raportul privind litigiile examinate în instanțele judecătorești cu referire la încasarea datoriilor între profesioniști, între profesioniști și autoritățile contractante, până la 31 ianuarie pentru anul anterior de gestiune, după realizarea dezvoltărilor necesare în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor”.</p>	
8.	<p>Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești (nr. 574 din 12.07.2024)</p>	<p>La art. 1, alin. (1) al Capitolului I ar fi oportuna includerea sintagmei „de ordin procedural-juridic”, după cum urmează: „Prezenta lege se aplică creanțelor certe, lichide și exigibile, constând în obligații de plată a unor sume de bani în baza unui contract încheiat între profesioniști sau între profesioniști și o autoritate contractantă, contractul având obiect livrarea de bunuri, executarea de lucrări sau prestarea serviciilor de ordin procedural-juridic, inclusiv proiectarea și execuția lucrărilor publice, a clădirilor și a lucrărilor în construcții civile.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a inclus sintagma respectivă</p>
		<p>La art. 2 al Capitolului I consideram inoportună utilizarea noțiunii de „autoritate contractanta”, întrucât domeniul care este reglementat de Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale este unul mai larg decât cel acoperit de Legea privind achizițiile publice, spre exemplu în cazul contractelor prețul cărora este mai mic decât cel prevăzut la art. 2, alin. (1) și (2) al Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice. În acest sens utilizarea noțiunii de „autoritate publică” va corespunde scopului și sensului Directivei, fiind aplicabile și prevederile Codului administrativ al Republicii Moldova. Mai mult ca atât, obligațiile de plată pot apărea și din contracte administrative.</p> <p>În definiția noțiunii de „Creanță”, substituirea sintagmei „într-o cerere” cu sintagma „într-un act”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-au operat modificările corespunzătoare</p>

		<p>În definiția noțiunii de „<i>Contracte comerciale</i>” substituirea termenului „<i>contracte</i>” cu termenul „<i>relațiile</i>”, astfel lărgind aplicarea acestei legi. Totodată, substituirea sintagmei „<i>care duc la</i>” cu „<i>care au ca obiect</i>”, fiind mai corect din punct de vedere al limbajului juridic.</p> <p>In definiția noțiunii de „<i>Titlu executoriu</i>” considerăm oportun trimiterea la Codul de executare al Republicii Moldova, care definește acest concept. Mai mult decât atât, nu este posibil să definim titlul executoriu drept un document executoriu, deoarece documentul executoriu reprezintă un concept mai larg, care include în sine noțiunea mai restrânsă de titlu executoriu. Potrivit ar fi sa se opereze cu noțiunea de „<i>document executoriu</i>”.</p>	
		<p>La art. 4 al Capitolului II, trimiterea la art. 847 Cod civil al Republicii Moldova (care nu prevede rata de referință, ci adăugarea unui nou debitor) numărul articolului este greșit:</p> <p><i>Articolul 847. Adăugarea unui nou debitor</i> Un terț poate să convină cu debitorul să fie adăugat în calitate de debitor, astfel încât debitorul inițial și cel nou să fie debitori solidari.</p>	<p style="text-align: right;">Se acceptă</p> <p>S-a modificat numărul articolului din 847 în 874</p>
		<p>La alin. (3) a art. 10 al Capitolului IV de substituit termenul „<i>executori</i>” cu termenul „<i>executori judecătorești</i>”.</p> <p>Considerăm necesară substituirea sintagmei „<i>sau a serviciilor de colectare a datoriilor</i>”, pe motiv că legislația națională nu reglementează un astfel gen de activitate pe teritoriul Republicii Moldova, cu sintagma „<i>sau a serviciilor procedural-juridice</i>”. Activitatea de colectare a datoriilor fie este activitate de recuperare amiabila, fie este executare silita.</p>	<p style="text-align: right;">Se acceptă</p> <p>S-au operat modificările corespunzătoare</p>
		<p>Consideram necesara modificarea alin. (2), art. 15 al Capitolului VI, după cum urmează: „<i>Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești va prezenta anual, până la data de 31 ianuarie, pentru anul anterior de gestiune Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării un raport privind evoluția și/sau dinamica, precum și problematica executării silite a documentelor executorii ce țin de executarea obligațiilor de plată in temeiul contractelor încheiate între profesioniști, între profesioniști și autoritățile publice.</i>”, întrucât UNEJ nu dispune nici nu ar putea dispune de informația ce tine de numărul total de titluri executorii emise in anul raportării cu referire la încasarea datoriilor între profesioniști și între profesioniști și autoritățile contractante, și valoarea totală: a</p>	<p style="text-align: right;">Se acceptă</p> <p>S-a inclus redacția propusă</p>

		<p>sumelor efectiv încasate în conturile creditorilor. Titlul executoriu conține doar obligația debitorului față de creditor, nu și conținutul hotărârii judecătorești în baza căreia acesta a fost emis. Astfel, nu ar putea fi dedusa tipologia acestei încasări. În plus, efortul depus pentru calcularea sumelor încasate va fi disproporțional cu rezultatul. Mai mult ca atât, <i>alin. (4), art. 68 din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale</i> prevede o limitare- suma plăților pentru executare silită nu poate depăși 20% din bugetul aprobat al autorității/instituției bugetare pe anul respectiv. Astfel, odată atins acest plafon, executarea silită va fi stopată pentru anul viitor.</p>	
		<p>La alin. (1), art. 17, Capitolul VI, termenul „<i>rău-platnici</i>” nu este un termen juridic, iar sintagma „<i>creditorilor rău-platnici</i>” este un oximoron în limbajul juridic.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a utilizat un alt termen „<i>creditori cu restanțe de plată</i>”.</p>
		<p>În cazul art. 18 al Capitolului VII menționăm ca Directiva prevede că statele membre pot menține sau adopta dispoziții legale mai favorabile creditorilor decât cele necesare pentru respectarea prezentei directive, lucru care nu e reflectat în proiect. Totuși, pentru ca prevederile legii respective să fie funcționale, e necesar să se opereze modificări în Codul de procedura civilă al Republicii Moldova.</p> <p>În alta ordine de idei, având în vedere că art. 10 al Directivei prevede termenul de 90 zile pentru înaintarea acțiunii creditorilor sau de la solicitarea adresată instanței sau altei autorități competente, cu condiția că suma datorată sau aspecte ale procedurii să nu fie contestate, apreciem că acest termen va fi substanțial depășit prin adresarea în instanțele judecătorești și obținerea unei hotărâri judecătorești definitive.</p> <p>Astfel, considerăm că soluția ar putea fi cea aplicată de numeroase țări europene emiterea unui document executoriu de către executorii judecătorești în baza facturilor (documentelor de plată) necontestate. Această cale ar oferi profesioniștilor o soluție mult mai rapidă și mai puțin costisitoare. Aplicarea acestor sugestii ar fi mai eficientă și pentru bugetul de stat din 2 considerente: 1. nu se supraaglomerează instanțele judecătorești; 2. perioada de curgere a penalității față de autoritățile publice debitoare se reduce (căci mai rapid se obține documentul executoriu și se execută creanța).</p>	<p style="text-align: center;">S-a luat act</p>

		<p>De asemenea, consideram oportună includerea unui articol suplimentar „Procedura de executare silită” cu următorul conținut „(1) Prin derogare de la prevederile Codului de executare al Republicii Moldova și Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale, documentele executorii, emise în litigiile reglementate de prezenta lege, nu impun creditorului obligația de acordare a unui termen de executare benevolă până la adresarea către executorul judecătoresc. (2) La aplicarea prevederilor art. 24 Cod de executare, executorii judecătorești vor aplica cuantumul sumelor datorate pentru întârzierea executării obligației prevăzute de prezenta lege.”.</p> <p>Acest mecanism ar putea fi încorporat lesne în Codul de executare, a cărui modificare este prevăzută de documentele de politici pentru acest an. În plus, această solicitare poate fi inclusă în Dispoziții finale a prezentei legi.</p>	<p>Se acceptă S-a inclus un nou articol cu textul propus</p>
		<p>Sușținem și credem necesară promovarea prevederilor Directivei 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, însă redacția actuală a proiectului în mare parte preia norme și reglementări existente deja în Codul civil, fără a aduce un plus de protecție profesioniștilor, iar propunerile formulate ar putea să dea valoare sporită proiectului.</p>	<p>S-a luat act</p>
<p>9.</p>	<p>Banca Națională a Moldovei</p> <p><i>(I avizare)</i> <i>(nr. 31-002/93/4398 din 05.09.2024)</i></p>	<p>La art.1 al proiectului de lege, aferent domeniului de aplicare, atragem atenția asupra caracterului imprecis al sintagmei „<i>de ordin procedural-juridic</i>”, or nu este clar scopul limitării prestării serviciilor exclusiv la cele de ordin procedural juridic. Având în vedere faptul că și aceste servicii intră în categoria contractelor de prestări servicii, recomandăm excluderea acestei sintagme. În aceeași ordine de idei, cu referire la textul „<i>inclusiv proiectarea și execuția lucrărilor publice, a clădirilor și a lucrărilor în construcții civile</i>” nu este clară separarea acestora de executarea lucrărilor, prevăzută anterior în textul art. 1, astfel încât recomandăm revizuirea prevederii.</p> <p>Totodată, cu referire la obiectul contractelor comerciale, Codul civil nr. 1107/2002 (în continuare Codul civil) prevede și furnizarea de conținut digital ca activitate comercială, nefiind clară excluderea acestei activități din domeniul de aplicare a proiectului de lege.</p>	<p>Se acceptă.</p>
		<p>La art. 2, în privința definiției contractelor comerciale și luând în considerare faptul că versiunea Directivei 2011/7/UE (în continuare Directiva) în limba</p>	<p>Se acceptă</p>

	<p>engleză¹, în contextul definirii tranzacțiilor comerciale face referire la noțiunea de remunerare, propunem substituirea cuvintelor „<i>contra cost</i>” cu cuvintele „<i>în schimbul unei sume bănești</i>”. De asemenea, menționăm că definiția dată nu prevede și obiectul contractual executarea lucrărilor, deși art. 1 al proiectului de lege face referire și la acest obiect al contractelor comerciale, respectiv, sugerăm a se considera în definiția propusă la „<i>Contracte comerciale</i>” și obiectul contractual privind executarea lucrărilor.</p> <p>Totodată, atragem atenția asupra faptului că noțiunile din proiectul de lege sunt expuse la singular, astfel încât, în vederea uniformizării noțiunilor, recomandăm expunerea noțiunii de contracte comerciale la categoria gramaticală corespunzătoare.</p> <p>La noțiunea de „<i>Autoritate publică</i>” atragem atenția asupra faptului că termenul menționat nu se utilizează pe textul proiectului de lege în sensul autorității contractante. Având în vedere faptul că termenul a fost preluat din Directivă, iar textul acesteia utilizează noțiunea de autoritate publică, în timp ce textul proiectului de lege utilizează exclusiv termenul de autoritate contractantă, considerăm necesară reformularea definiției. La noțiunea de creanță observăm unele deosebiri dintre noțiunea stipulată în Directivă și definiția propusă în proiectul de lege. În Directivă se utilizează următoarea definiție: „sumă datorată - înseamnă suma principală care ar fi trebuit plătită în termenul contractual sau legal de plată, inclusiv taxele, impunerile, prelevările sau impozitele aplicabile care sunt menționate în factură sau în cererea echivalentă de plată.” Din definiția creanței propusă și în special cuvintele: „<i>și alte sume menționate în factură sau într-un act echivalent de plată</i>”, s-ar înțelege unele sume complementare contractului, astfel, pentru excluderea eventualelor erori de interpretare, sugerăm alinierea la definiția stipulată în Directivă.</p> <p>În contextul definirii termenului „<i>Rata de referință</i>” atragem atenția asupra redundanței textului „<i>și care este prevăzută la art. 874 din Codul civil nr. 1107/2002</i>”, or, acesta nu ajută la identificarea unică a ratei de bază BNM și nu adaugă claritate ci, chiar, sporește riscul confuziei, la interpretarea definiției.</p>	<p>Se acceptă obiecțiile cu referire la noțiunea contract comercial.</p> <p>Se acceptă obiecțiile cu referire la noțiunea de autoritate publică.</p> <p>Se acceptă obiecțiile cu referire la noțiunea de rata de referință. S-a modificat în modul corespunzător.</p>
--	--	---

		<p>Propunem următorul text pentru termenul respectiv: „<i>Rata de referință – înseamnă rata de bază aplicată la principalele operațiuni de politică monetară pe termen scurt ale Băncii Naționale a Moldovei</i>”.</p> <p>La definiția instituției „<i>Întârzierea în executarea obligațiilor de plată a unor sume de bani</i>”, recomandăm excluderea cuvintelor „<i>a unor sume de bani</i>” ca fiind redundantă. De asemenea, cu referire la termenii „<i>Rezerva dreptului de proprietate</i>” și „<i>Titlu executoriu</i>”, deși beneficiază de o definiție, nu se mai regăsesc în cuprinsul textului proiectului de lege, astfel, recomandăm reexaminarea oportunității definirii acestora.</p> <p>Cu referire la dispozițiile art. 3 alin. (3) din proiectul de lege, menționăm că acestea dublează prevederile art. 5 din proiectul de act normativ, fiind, totodată, în contradicție cu prevederile prevăzute în ultima frază a art.5, astfel, în vederea înlăturării contradicțiilor, recomandăm revizuirea prevederilor menționate.</p> <p>La art.3 alin. (1) în contextul propunerii de excludere a procedurii prelabile, atragem atenția că, pe proiect se menționează procedura în ordonanță, care implică cerința obligatorie de admisibilitate – respectarea procedurii prelabile sesizării instanței de judecată. Astfel, art. 17 din proiectul de act normativ se referă la o procedură simplificată de recuperare a creanțelor prin intermediul ordonanței judecătorești, or, conform art. 346 din Codul de procedură civilă, cererea de eliberare a ordonanței judecătorești se depune în instanță potrivit regulilor de competență jurisdicțională, după respectarea procedurii prelabile. Astfel, se atestă o divergență de interpretare a aplicabilității legii și noțiunilor incluse pe conținut.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>s-au operat modificări prin excluderea cuvintelor “<i>a unor sume de bani</i>”. Nu se acceptă obiecțiile cu referire la noțiunea de titlu executoriu.</p> <p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Articolele 3 și 5 din proiectul de lege au fost revizuite.</p> <p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Articolul 3 alin.(1) se referă la faptul că dobânda de întârziere sau penalitatea poate fi calculată de la data imediat scadenței, nu după data unei notificări prelabile a debitorului să-i reamintească că acesta este obligat să efectueze plata. Această prevedere cu prevederile de referință la art. 346 Codul de procedură civilă nu se exclud, acest din urmă articol prevede obligația procedurii prelabile înainte de a înainta o acțiune în justiție în ordine simplificată unde creditorul poate pretinde încasarea obligației principale de plată, cât și a tuturor dobânzilor/penalităților/altor despăgubiri calculate până la acea dată.</p>
--	--	--	--

	<p>La art. 3 alin. (4) din proiectul de act normativ, menționăm faptul că reglementarea termenului de recepție nu se regăsește la autorități contractante. Suplimentar, recepțiile lucrărilor pot avea termene mai extinse decât 30 zile. Astfel, recomandăm clarificarea situațiilor care cad sub incidența verificării contractuale, or, această procedură poate presupune și procedura de „<i>testare</i>”, care în procedurile de dezvoltare și achiziție soft customizate, necesită perioade de testare până la acceptanță mult mai lungi decât 30 zile</p>	<p>Nu se acceptă Atât art. 3 alin. (4), cât și prevederile art. 862 ale Codului Civil se referă la termenul de 30 de zile de executare a termenului de plată și nu la termenul de recepție a lucrărilor. Termenul de recepție a lucrărilor se stabilește într-o procedură prevăzută de contract, care poate include și perioada de testare. Totodată, chiar și termenul de plată prin excepție în funcție de obiectul contractului și a înțelegerilor dintre părți poate fi de 60 de zile (art. 862 alin. (2) Cod Civil).</p>
	<p>La art. 4 și art.8 ale proiectului de act normativ, menționăm că prevederile operează cu noțiunea de dobândă legală de întârziere fără însă a beneficia de o definiție specifică în cuprinsul art. 2 al proiectului de lege, precum și fără a fi explicat regimul juridic sau careva diferențe dintre dobânda legală de întârziere și dobânda de întârziere, definită în articolul menționat supra. Astfel, în cazul existenței unui regim juridic special al dobânzii legale de întârziere, recomandăm definirea acesteia în cuprinsul art. 2 al proiectului de lege, precum și clarificarea existenței/inexistenței diferențelor de aplicare dintre aceste două tipuri de instituții juridice prevăzute distinct în proiect. Totodată, în contextul art. 4 al proiectului de lege, intitulat „<i>Cuquantumul dobânzii de întârziere</i>”, menționăm faptul că prevederile menționate nu stabilesc vreun quantum specific, astfel încât recomandăm revizuirea prevederilor.</p>	<p>Se acceptă parțial Termenul de dobândă legală de întârziere a fost definit în art. 2. Articolul 4 prevede cuantumul dobânzii de întârziere care se calculează în condițiile prevăzute de art. 942 ale Codului Civil.</p>
	<p>În privința prevederilor art. 5 din proiectul de lege, menționăm că excepția prevăzută este deja instituită prin dispozițiile art. 862 alin. (1) ale Codului Civil, la care se face referire, nemaifiind necesară dublarea prevederii. Astfel, considerăm necesară revizuirea textului art. 5 și eliminarea dublării.</p>	<p>S-a luat act.</p>
	<p>La art. 7, în contextul referinței la dispozițiile art. 6 alin.(2) din proiectul de act normativ și dispozițiile art. 862 alin. (3) ale Codului Civil care sunt identice, nu</p>	<p>S-a luat act.</p>

	este clar care din dispozițiile legale menționate se vor aplica cu prioritate. Astfel, recomandăm revizuirea prevederilor.	
	La art. 9 din proiectul de lege, în contextul reglementării cheltuielilor pentru recuperarea creanței, sugerăm revizuirea normei respective și corelarea cu prevederile art. 10 alin.(3), pentru o interpretare clară.	Nu se acceptă Creditorii pot pretinde la toate cheltuielile pentru recuperarea creanței, iar art. 10 prevede despăgubirea minimă la care este îndreptățit.
	La art. 10 alin. (1) din proiectul de lege, în scopul clarificării, propunem adăugarea specificației „ <i>la cursul Băncii Naționale a Moldovei din ziua respectivă</i> ” conform articolului 945 din Codul civil nr. 1107/2002, dacă este cazul, pentru a reflecta exactitatea valorii în contextul respectiv.	Se acceptă Au fost operate modificările corespunzătoare.
	La art. 11 din proiectul de lege, menționăm că dispozițiile art. 66 alin (5) se referă doar la autoritățile bugetare, nefiind aplicabil pentru alte autorități contractante (ex. autorității publice autonome, autorități contractante prevăzute în Legea nr. 74/2020), respectiv recomandăm extinderea prevederilor achitării în avans și în cazul autorităților contractante menționate supra.	Se acceptă S-a operat modificare cu referire la autoritățile publice.
	La art.13 , în contextul stabilirii circumstanțelor aferente evaluării clauzelor abuzive, recomandăm a se face referință și la termenul de recepție, având în vedere faptul că Directiva 2011/7/UE, prin dispozițiile art. 4 alin. (5) stabilește cerința caracterului echitabil al duratei procedurilor de recepție pentru creditor.	Nu se acceptă Articolul 1080 Codul Civil prevede criterii clare privind evaluarea clauzelor abuzive. Evaluarea are loc în temeiul tuturor circumstanțelor în fiecare caz în parte.

		<p>La art. 19 alin. (3), în contextul prevederilor privind intrarea în vigoare a unor dispoziții ale proiectului de act normativ atragem atenția asupra neclarității motivului intrării în vigoare la expirarea unei perioade de doi ani de la publicarea legii. Menționăm că procedura în ordonanță există și se aplică în practică, nefiind atestate careva impedimente în aplicare. Având în vedere dispozițiile art. 56 ale Legii 100/2017 cu privire la actele normative, recomandăm argumentarea în nota de fundamentare a motivului intrării în vigoare a art. 15 și 17 la expirarea a doi ani de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. În aceeași ordine de idei și luând în considerare faptul că o serie de prevederi din proiectul actului normativ dublează dispozițiile Codului civil, fapt ce ar putea duce la un conflict de norme și reieșind din principiul legalității și echilibrul între reglementările concurente în activitatea de legiferare, prevăzut în art. 3 al Legii nr. 100/2017 privind actele normative, recomandăm revizuirea acestora.</p>	<p>Se acceptă parțial Au fost modificate trimiterile la articolele care vor intra în vigoare după expirarea perioadei de doi ani, cele referitoare la obligațiile de raportare și a portalului plăților întârziate.</p>
<p>10.</p>	<p>Banca Națională a Moldovei <i>(II avizare)</i> (nr. 31-002/122/5400 din 06.11.2024)</p>	<p>La art. 2, în contextul definirii termenilor „<i>Rezerva dreptului de proprietate</i>” și „<i>Titlu executoriu</i>” și având în vedere faptul că aceștia nu se mai regăsesc în cuprinsul textului proiectului de lege reiterăm obiecția menționată în avizul precedent și recomandăm reexaminarea oportunității definirii acestora.</p> <p>Cu referire la art.3 alin. (1) în contextul propunerii de excludere a procedurii prealabile, menționăm că rămân a fi neclare situațiile practice în care vor fi percepute dobânzi sau alte despăgubiri în lipsa unei cereri prealabile. În acest sens, considerăm că este necesară revizuirea textului art.3 alin. (1), astfel încât să fie clară voința legiuitorului că dobânda de întârziere sau penalitatea poate fi calculată de la data imediat scadenței, nu după data unei notificări prealabile a debitorului, or, așa cum este formulat textul în proiectul de lege, nu rezultă cele invocate în tabelul de sinteză.</p> <p>La art. 7 alin. (2), recomandăm substituirea cuvântului „<i>primirii</i>” cu cuvântul „<i>acceptării</i>”, luând în considerare faptul că, în practică, o factură perfectată incorect nu se acceptă și este restituită, iar simplul fapt al primirii/recepționării unei facturi/cereri, nu înseamnă că acestea sunt și acceptabile. Totodată, recomandăm și revizuirea sintagmei „<i>primirii contraprestației</i>”, pentru motivele menționate supra .</p>	<p>Se acceptă Noțiunile au fost excluse, având în vedere și faptul că definirea acestora este deja realizată în alte acte normative în vigoare.</p> <p>Nu se acceptă Sunt aplicabile regulile generale prevăzute de Codul Civil. Atât penalitatea, cât și dobânda se calculează din momentul în care debitorul este în întârziere, ambele sunt legate de data scadenței și se calculează din data imediată următoare a scadenței plății.</p> <p>Se acceptă S-au efectuat modificările de rigoare</p>

		<p>La art. 11 din proiectul de lege, în scopul uniformizării terminologiei utilizate, recomandăm substituirea cuvântului „<i>mărfurilor</i>” cu cuvântul „<i>bunurilor</i>”. Totodată, reiterăm obiecția menționată în avizul anterior și atragem atenția asupra faptului că dispozițiile art. 66 alin (5) se referă doar la autoritățile bugetare, nefiind aplicabile pentru alte autorități contractante (ex. autorități publice autonome, autorități contractante prevăzute în Legea nr. 74/2020), respectiv recomandăm extinderea prevederilor și asupra autorităților menționate supra.</p> <p>La art. 13, în contextul stabilirii circumstanțelor aferente evaluării clauzelor abuzive, reiterăm opinia exprimată în avizul anterior și recomandăm a se face referință și la termenul de recepție, în condițiile în care Directiva 2011/7/UE, prin dispozițiile art. 4 alin. (5) stabilește cerința caracterului echitabil al duratei procedurilor de recepție pentru creditor.</p>	<p>Se acceptă S-a substituit cuvântul S-a operat modificarea cu referire la autoritățile publice, în corespundere cu definiția de la art. 2 „<i>autoritate contractantă</i>”.</p>
			<p>Nu se acceptă Articolul 1080 din Codul Civil prevede criterii clare privind evaluarea clauzelor abuzive. Evaluarea are loc în temeiul tuturor circumstanțelor în fiecare caz în parte.</p>
11.	Ministerul Justiției (I avizare) <i>(nr. 04/1 - 6685 din 17.07.2024)</i>	<p>La proiectul legii: Dispoziția ce prevede clauza de armonizare va fi prevăzută într-un alineat distinct. În subsidiar, se va revedea gradul de transpunere a <i>Directivei 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale.</i></p> <p>În art. 1 alin. (1), după cuvintele „<i>prestarea serviciilor</i>” sugerăm a fi completat cu textul „<i>de ordin procedural-juridic</i>”.</p>	<p>Se acceptă S-a redactat clauza de armonizare conform recomandărilor Centrului de armonizare a legislației</p>
		<p>La art. 2: - în definiția dată termenului „<i>creanță</i>” se recomandă substituirea sintagmei „<i>într-o cerere echivalentă</i>” cu sintagma „<i>într-un act echivalent</i>”; - în definiția dată termenului „<i>contracte comerciale</i>”, sugerăm ca cuvintele „<i>care conduc la</i>” să fie substituite cu cuvintele „<i>care au ca obiect</i>”, fiind mai corect din punct de vedere al limbajului juridic; - în referințele la <i>Codul civil</i> și <i>Codul de executare</i> se recomandă a se indica numărul și anul adoptării acestora; - în definiția dată termenului „<i>titlu executoriu</i>”, se propune ca cuvintele „<i>reprezintă un document executoriu</i>” să fie substituite cu cuvintele „<i>reprezintă orice document executoriu</i>”; - termenii definiți sugerăm a fi expuși în ordine alfabetică.</p>	<p>Se acceptă S-a completat cu textul sugerat</p>
		<p>Cu referire la art. 3:</p>	<p>Se acceptă S-au substituit la toate definițiile indicate sintagmele cu cuvintele sugerate</p> <p>S-a inclus numărul și anul adoptării</p> <p>Termenii s-au expus în ordine alfabetică</p>
			<p>Se acceptă parțial</p>

		<p>- dispozițiile alin. (3) se consideră a fi inutile, având în vedere norma prevăzută la alin. (2) al aceluiași articol, care prevede că creanța ce se constituie din prețul bunurilor livrate sau a serviciilor prestate este purtătoare de dobândă de întârziere în condițiile prevăzute de art. 942 al <i>Codului civil</i>. În continuare, menționăm că art. 942 prevede deja că creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenței plății <u>până la data în care s-a efectuat plata</u>;</p> <p>- în dispoziția alin. (4), cuvântul „<i>stabilit</i>” sugerăm a fi substituit cu cuvântul „<i>prevăzut</i>”, iar textul „<i>art. 862 alin. (4)</i>” se va substitui cu textul „<i>art. 862 alin. (3)</i>”;</p> <p>- se va analiza suplimentar necesitatea dispozițiilor prevăzute la alin. (4) și (5), întrucât acestea dublează dispozițiile art. 862 alin. (1), (3) și (4) din <i>Codul civil</i>.</p>	<p>S-a exclus alin. 2</p> <p>S-au efectuat modificările respective</p> <p>Necesitatea elaborării proiectului de lege, inclusiv a dispozițiilor ce dublează Codul civil vine ca rezultat al recomandărilor expuse de Comisa Europeană la pachetul de extindere din 18.11.2023 la Capitolul 20. Întreprinderi și politica industrială, unde se menționează că, „<u>Nu există o lege specifică privind combaterea întârzierii efectuării plăților în tranzacțiile comerciale.</u> Cu toate acestea, dispozițiile relevante din Codul civil moldovean sunt aliniate în mod echitabil la Directiva privind întârzierea în efectuarea plăților (2011/7/UE), dar numai în ceea ce privește condițiile de plată. Alte dispoziții cheie necesită în continuare alinierea. Sunt necesare sisteme de monitorizare pentru a evalua performanța plăților, în special de către autoritățile publice. Protecția creditorilor în tranzacțiile dintre</p>
--	--	--	---

		<i>întreprinderi nu este optimă, ceea ce poate duce la practici abuzive.”</i>
	<p>În dispoziția art. 4 alin. (2), textul „<i>art. 847</i>” se va substitui cu textul „<i>art. 874</i>”, care reglementează rata dobânzii. Totodată, cuvântul „<i>calendaristice</i>” se va evita la determinarea curgerii și calculării termenilor. Or, aceasta este regula generală de curgere a termenului. În caz contrar, se poate interpreta <i>per a contrario</i> că, în celelalte cazuri în care nu s-a specificat că, zilele sunt calendaristice, de fapt se iau în vedere zile lucrătoare, de sărbătoare, pare, impare.</p> <p>În altă ordine de idei, se va revizui necesitatea art. 4 alin. (2), care prevede că „<i>rata de referință prevăzută la art. 874 al Codului Civil în vigoare în prima zi calendaristică a semestrului se aplică pe întreg semestru</i>”, întrucât această normă rezidă din dispozițiile art. 874 alin. (2) al <i>Codului civil</i>.</p>	<p>Se acceptă parțial S-au efectuat modificările respective.</p> <p>Reiterăm poziția expusă la obiecția adresată la art. 3 vis-a-vis de subiectul rezidării normelor din Codul civil.</p>
	Se remarcă faptul că dispozițiile art. 5 dublează în esență prima parte a normei prevăzute la art. 3 alin. (4) din proiect.	<p>Nu se acceptă La prima vedere așa este. Doar că, art. 3 face referire de la ce dată se pot calcula dobânzile, iar art. 5 prevede regula (termenul de plata).</p>
	În ceea ce vizează art. 6 , menționăm că acesta dublează dispozițiile art. 862 alin. (2) și (3) al <i>Codului civil</i> .	<p>Nu se acceptă Reiterăm poziția expusă la obiecția adresată la art. 3 vis-a-vis de subiectul dublării dispozițiilor din Codul civil.</p>
	La art. 9 , cuvintele „ <i>de către creditor</i> ” se vor substitui cu cuvintele „ <i>de către debitor</i> ”.	<p>Se acceptă S-au substituit cuvintele</p>
	<p>La art. 10:</p> <p>- cu referire la alin. (1), menționăm că deși art. 945 al <i>Codului civil</i> prevede că creditorul obligației pecuniare poate pretinde debitorului plata unei despăgubiri minime egale cu echivalentul în lei a 20 de euro la cursul Băncii Naționale a Moldovei din ziua respectivă pentru acoperirea cheltuielilor de recuperare suportate de creditor, această despăgubire nu este compatibilă cu dispoziția art. 6 alin. (1) din <i>Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale</i>, care prevede o despăgubire minimă de 40 de euro. Astfel, în scopul asigurării unui echilibru între reglementări se</p>	<p>Se acceptă</p>

		<p>propune ca dispozițiile finale ale proiectului să fie completate cu dispoziții ce ar prevedea modificările de rigoare în <i>Codul civil</i>;</p> <p>- în dispoziția alin. (3), textul „<i>art. 10 alin. (1)</i>” se va substitui cu textul „<i>alin. (1)</i>”, iar textul „<i>la serviciile avocaților, executorilor</i>” se propun a fi substituite cu cuvintele „<i>la serviciile de asistență juridică acordată de către avocați, executori judecătorești</i>”. În subsidiar, considerăm necesară substituirea sintagmei „<i>sau a serviciilor de colectare a datoriilor</i>” cu sintagma „<i>sau a serviciilor procedural-juridice</i>”, pe motiv că legislația națională nu reglementează un astfel gen de activitate pe teritoriul Republicii Moldova. Activitatea de colectare a datoriilor fie este activitate de recuperare amiabilă, fie este executare silită.</p>	<p>S-au efectuat modificările respective la alin. 3</p>
		<p>Dispozițiile art. 12, 13 și 14 dublează, în esență, dispozițiile art. 1080 din <i>Codul civil</i>.</p>	<p>Nu se acceptă Reiterăm poziția expusă la obiecția adresată la art. 3 vis-a-vis de subiectul dublării dispozițiilor din <i>Codul civil</i>.</p>
		<p>Cu referire la art. 15 alin. (1): Potrivit prevederilor pct. 8 sbp. 2) din <i>Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Agenției de Administrare a Instanțelor Judecătorești</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 650/2016</i>, una din funcțiile de bază ale Agenției, este ținerea evidenței și analizei statisticii judiciare. Astfel, informăm că rapoartele statistice generate în Modulul de Raportare Statistică din cadrul Programului Integrat de Gestionare a Dosarelor sunt generale și nu reflectă date statistice dezagregate pe litigii de încasare a datoriilor între profesioniști sau între profesioniști și autorități contractante. Întru sistematizarea acestora conform cerințelor reflectate la art. 15 din proiectul legii sunt necesare dezvoltări suplimentare în sistem, iar resursele necesare pentru asemenea dezvoltări (financiare și administrative), nu au fost alocate. În cazul identificării potențialilor donatori/parteneri sau a resurselor financiare necesare, Agenția va dezvolta propunerile enunțate, în termeni cât mai utili.</p> <p>Reieșind din cele expuse, se propune substituirea textului din art. 15 alin. (1) din proiectul vizat, cu textul: „<i>Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești va prezenta anual până la 31 ianuarie pentru anul anterior de gestiune, Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării, raportul privind litigiile</i></p>	<p>Se acceptă S-a inclus redacția propusă de Agenția de Administrare a Instanțelor Judecătorești.</p>

	<p><i>examine în instanțele judecătorești cu referire la încasarea datoriilor între profesioniști, între profesioniști și autoritățile contractante, după realizarea dezvoltărilor necesare în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor”.</i></p>	
	<p>Cu referire la art. 15 alin. (2), considerăm necesară expunerea acestuia, după cum urmează: „(2) <i>Uniunea Națională a Executorilor Judecătorești va prezenta anual, până la data de 31 ianuarie, pentru anul anterior de gestiune Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării un raport privind evoluția și/sau dinamica, precum și problematica executării silită a documentelor executorii ce țin de executarea obligațiilor de plată în temeiul contractelor încheiate între profesioniști, între profesioniști și autoritățile contractante</i>”, întrucât UNEJ nu dispune, nici nu ar putea dispune de informația ce ține de numărul total de titluri executorii emise în anul raportării cu referire la încasarea datoriilor între profesioniști și între profesioniști și autoritățile contractante, și valoarea totală a sumelor efectiv încasate în conturile creditorilor. Titlul executoriu conține doar obligația debitorului față de creditor, nu și conținutul hotărârii judecătorești în baza căreia acesta a fost emis. Astfel, nu ar putea fi dedusă tipologia acestei încasări. În plus, efortul depus pentru calcularea sumelor încasate va fi disproporțional cu rezultatul. Mai mult ca atât, art. 68 alin. (4) din <i>Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar- fiscale nr. 181/2014</i> prevede o limitare și anume - suma plăților pentru executare silită nu poate depăși 20 % din bugetul aprobat al autorității/instituției bugetare pe anul respectiv. Astfel, odată atins acest plafon, executarea silită va fi stopată pentru anul viitor.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a inclus redacția propusă la alin. 2.</p>
	<p>Referitor la dispoziția art. 15 alin. (3), după cuvântul „<i>rapoartelor</i>” se va completa cu textul „<i>prevăzute la alin. (1) și (2)</i>”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a inclus textul propus</p>
	<p>În dispoziția art. 15 alin. (4), cuvintele „<i>tendențele de aplicare a Directivei și a prezentei legi</i>” se propun a fi substituite cu cuvintele „<i>aplicarea prezentei legi</i>”, iar cuvântul „<i>ministerului</i>” se va substitui cu cuvintele „<i>Ministerului Dezvoltării Economice și Digitalizării</i>”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-au efectuat modificările respective</p>
	<p>Dispozițiile art. 17-19 se vor renumerota, întrucât a fost omis art. 16.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a efectuat numerotarea corectă</p>
	<p>Referitor la art. 17: - în alin. (1), termenul „<i>rău-platnici</i>” nu este un termen juridic, iar sintagma „<i>creditorilor rău-platnici</i>” este un oximoron în limbajul juridic;</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a utilizat un alt termen „<i>creditori cu restanțe de plată</i>”.</p>

		<p>- în alin. (4), cuvântul „portal” se va substitui cu cuvântul „portalul plăților întârziate”.</p>	
		<p>Cu referire la art. 18 menționăm că art. 12 alin. (3) din <i>Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale</i> prevede că statele membre pot menține sau adopta dispoziții legale mai favorabile creditorilor decât cele necesare pentru respectarea prezentei directive, lucru care nu e reflectat în proiect. Totuși, pentru ca prevederile legii respective să fie funcționale, e necesar să se opereze modificări în <i>Codul de procedură civilă al Republicii Moldova</i>.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>În perspectivă vor fi reglementate și alte mecanisme prin intermediul modificărilor la Codul de procedură civilă</p>
		<p>La art. 19 alin. (1)-(3), cu referire la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ după o anumită perioadă de timp din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, menționăm că formularea „intră în vigoare în termen de” se referă nu la o dată concretă, ci la o anumită perioadă, ceea ce este conceptual inacceptabil, deoarece legea nu poate intra în vigoare la diferite momente în interiorul unei perioade. Pentru indicarea exactă a momentului intrării în vigoare a actului normativ recomandăm utilizarea cuvintelor „la expirarea a”, urmată de perioada rezervată pentru intrarea în vigoare a actului, după următorul exemplu: „intră în vigoare la expirarea a șase luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova”, sau prin indicarea exactă a datei intrării în vigoare.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-au efectuat modificările respective</p>
		<p>Referitor la dispozițiile capitolelor VII și VIII, semnalăm că un capitol nu poate fi compus doar dintr-un singur articol.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă parțial</p> <p>Capitolul VII s-a completat cu încă un articol, iar la Capitolul VIII e o practică în mai multe legi în felul în care se reglementează dispozițiile finale și tranzitorii.</p>
		<p>Atragem atenția că multe norme din proiectul actului normativ examinat dublează dispozițiile Codului civil, fără a aduce un plus de protecție profesioniștilor. Astfel, semnalăm că potrivit art. 65 al <i>Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>, paralelismele în legislație constituie temei de abrogare a dispozițiilor normative.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Reiterăm poziția expusă la obiecția adresată la art. 3 vis-a-vis de subiectul dublării dispozițiilor din Codul civil.</p>

		<p>Tabelul de concordanță va fi expus conform modelului prevăzut în anexa nr. 3 la <i>Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația UE</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 1171/2018</i>. Subsecvent, se va exclude rubrica autoritatea/persoana responsabilă, în special referința la Ministerul Justiției din această rubrică. În acest caz, pornind de la obiectul de reglementare al <i>Directivei 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale</i> (a se vedea art. 1), se va ține cont că autoritatea responsabilă de transpunerea actului european vizat este Ministerul Dezvoltării Economice și Digitalizării.</p>	<p>Se acceptă parțial În conformitate cu pct. 33 din Regulamentul privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene (UE) (HG nr. 1171/2018) „<i>Tabelul de concordanță dintre actul UE și proiectul actului normativ național se întocmește pentru fiecare act al UE transpus în conformitate cu modelul 1 din anexa nr. 3 la prezentul Regulament.</i>”. Astfel, tabelul de concordanță corespunde rigorilor modelului 1 din anexa nr. 3. Ministerul Justiției a fost exclus de la rubrica 9: Autoritatea /persoana responsabilă.</p>
		<p>Suplimentar, la definitivarea proiectului de lege considerăm relevant a se lua în considerare observațiile și propunerile Uniunii Naționale a Executorilor Judecătorești, expuse prin scrisoarea cu nr. 574 din 12.07.2024 (se anexează).</p>	<p>S-a luat act</p>
		<p>Totodată, se recomandă consultarea opiniei Băncii Naționale a Moldovei asupra proiectului de lege respectiv.</p>	<p>S-a luat act S-a transmis spre avizare proiectul de lege</p>
<p>12.</p>	<p>Ministerul Justiției <i>(II avizare)</i> <i>(nr. 04/2 - 7828 din 21.08.2024)</i></p>	<p>Reiterăm unele observații expuse în raportul de expertiză precedent al Ministerului Justiției nr. 04/1-6685 din 17 iulie 2024, cu formularea unor observații suplimentare, expuse la forma actuală a proiectului.</p>	<p>S-a luat act</p>
		<p>În vederea asigurării respectării art. 44 alin. (1) și (2) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative (în continuare – Legea nr. 100/2017), proiectul necesită a fi completat cu clauza de adoptare. În clauza de armonizare, textul „(transpune art.1 (2) – (3), art. 2, art. 3, art. 4 (1), (3) lit. a, (4) lit. a, (5) – (6), art. 6, art. 7 (1) – (3), (5), art. 8 (3), art. 9 (2)) Directiva ()” recomandăm a fi substituit cu textul „(transpune art. 1 alin. (2) și (3), art. 2,</p>	<p>Se acceptă S-au efectuat redactările respective</p>

		<p>art. 3, art. 4 alin. (1), (3) lit. (a), (4) lit. (a), (5) și (6), art. 6, art. 7 alin. (1) – (3) și (5), art. 8 alin. (3), art. 9 alin. (2)) din Directiva”.</p>	
		<p>La art. 2, cu referire la termenul „<i>autoritate publică</i>”, menționăm că, deși prin definirea acestuia se asigură transpunerea art. 2 pct. 2 din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, se remarcă că, în textul proiectului se optează pentru utilizarea termenului de „<i>autoritate contractantă</i>” în loc de „<i>autoritate publică</i>”. În context, considerăm necesar asigurarea unui echilibru între reglementări, inclusiv în scopul evitării apariției unor confuzii și interpretări eronate.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a ajustat la modul corespunzător</p>
		<p>La art. 3 alin. (3), textul „<i>art. 862 alin. (3) și alin. (4)</i>” se va substitui cu textul „<i>art. 862 alin. (3) și (4)</i>”. Menționăm că într-o enumerare de referințe, denumirea elementului structural nu se repetă. În subsidiar, norma de la art. 3 alin. (3) se va revedea, în scopul evitării dublajului normativ, ținând cont că reglementări similare sunt prevăzute și în art. 5.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a redactat textul</p>
		<p>La art. 10 alin. (1), menționăm că, deși art. 945 al Codului civil prevede că creditorul obligației pecuniare poate pretinde debitorului plata unei despăgubiri minime egale cu echivalentul în lei a 20 de euro la cursul Băncii Naționale a Moldovei din ziua respectivă pentru acoperirea cheltuielilor de recuperare suportate de creditor, această despăgubire nu este compatibilă cu dispoziția art. 6 alin. (1) din Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale, care prevede o despăgubire minimă de 40 de euro. Totodată, autorul proiectului în tabelul de concordanță, menționează că „<i>prevederea ar urma sa fie integrată în Codul civil la proxima revizuire</i>”. Astfel, în scopul asigurării unui echilibru între reglementări, precum și a stabilității normelor juridice se va analiza suplimentar oportunitatea ca dispozițiile finale ale proiectului să fie completate cu dispoziții ce ar prevedea modificările de rigoare în Codul civil. Menționăm că, deși în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul dat autorul a indicat acceptarea acestei sugestii, proiectul nu a fost completat în acest sens</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>A fost modificat în modul corespunzător.</p>

	<p>La art. 16: - în alin. (1) este necesară substituirea cuvântului „<i>creditorilor</i>” cu cuvântul „<i>debitorilor</i>”, întrucât creditorii, din punct de vedere al limbajului juridic, nu pot avea restanțe de plată, ei sunt partea față de care debitorii au datorii;</p> <p>- în alin. (3), se propune substituirea sintagmei „în contractele cu profesioniștii” cu sintagma „în relațiile cu profesioniștii”, în acest mod fiind acoperit un spectru mai mare de raporturi juridice.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a substituit cuvântul</p>
	<p>La art. 18:</p> <p>- în alin. (1), considerăm relevant a se face referință la articolele concrete din actele normative ce constituie obiect al derogării;</p> <p>- în alin. (2), este necesară substituirea sintagmei „cuantumul sumelor datorate” cu sintagma „cuantumul penalităților”.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>Articolul a fost exclus cu referire la derogări și s-a expus în altă redacție.</p>
	<p>La art. 19 alin. (1), cu referire la stabilirea datei intrării în vigoare a actului normativ după o anumită perioadă de timp din data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, menționăm că formularea „<i>intră în vigoare în termen de</i>” se referă nu la o dată concretă, ci la o anumită perioadă, ceea ce este conceptual inacceptabil, deoarece legea nu poate intra în vigoare la diferite momente în interiorul unei perioade. Pentru indicarea exactă a momentului intrării în vigoare a actului normativ recomandăm utilizarea cuvintelor „<i>la expirarea a</i>”, urmată de perioada rezervată pentru intrarea în vigoare a actului, după următorul exemplu: „<i>intră în vigoare la expirarea a șase luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova</i>”, sau prin indicarea exactă a datei intrării în vigoare.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a reformulat textul</p>
	<p>Referitor la dispozițiile capitolului VIII, semnalăm că un capitol nu poate fi compus doar dintr-un singur articol.</p>	<p style="text-align: center;">S-a luat act</p> <p>E o practică în mai multe legi în felul în care se reglementează dispozițiile finale și tranzitorii.</p>
	<p>Suplimentar, considerăm necesar ca dispozițiile proiectului să fie prevăzute într-o succesiune logică, dispozițiile de drept material precedându-le pe cele de ordin procedural, în vederea respectării art. 46 alin. (3) al Legii nr. 100/2017. Succesiunea logică se bazează pe o analiză juridică temeinică, pe stabilirea naturii instituțiilor și a relațiilor dintre acestea. În acest sens, se va atrage atenția în special asupra dispozițiilor capitolelor II și III care au o expunere neuniformă. Spre exemplu, primul articol din capitolul II „Executarea obligațiilor pecuniare</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p>

		<p>contractuale între profesioniști” are ca obiect de reglementare „Determinarea dobânzii de întârziere” (a se vedea art. 3), iar ultimul articol din același capitol are ca obiect de reglementare „Termenul contractual de plată” (a se vedea art. 5), pe când în capitolul III „Executarea obligațiilor pecuniare contractuale între profesioniști și autoritățile contractante” se prezintă o inversare a acestor obiecte de reglementare (a se vedea art. 6 - 8).</p>	
		<p>Adițional, atragem atenția în mod repetat că multe norme din proiectul actului normativ examinat dublează dispozițiile Codului civil (a se vedea, de ex., art. 3 alin. (3) și (4), art. 6, art. 12, 13 și 14 din proiect, care dublează dispozițiile art. 862 și 1080 din Codul civil). Astfel, semnalăm că potrivit art. 65 al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, paralelismele în legislație constituie temei de abrogare a dispozițiilor normative.</p>	<p style="text-align: center;">S-a luat act</p> <p>Necesitatea elaborării proiectului de lege, inclusiv a dispozițiilor ce dublează Codul civil vine ca rezultat al recomandărilor expuse de Comisa Europeană la pachetul de extindere din 18.11.2023 la Capitolul 20. Întreprinderi și politica industrială, unde se menționează că, „<u>Nu există o lege specifică privind combaterea întârzierii efectuării plăților în tranzacțiile comerciale.</u> Cu toate acestea, dispozițiile relevante din Codul civil moldovean sunt aliniate în mod echitabil la Directiva privind întârzierea în efectuarea plăților (2011/7/UE), dar numai în ceea ce privește condițiile de plată. Alte dispoziții cheie necesită în continuare alinierea. Sunt necesare sisteme de monitorizare pentru a evalua performanța plăților, în special de către autoritățile publice. Protecția creditorilor în tranzacțiile dintre întreprinderi nu este optimă, ceea ce poate duce la practici abuzive.”</p>

		<p>Cu referire la nota informativă, aceasta necesită a fi conformată art. 30 al Legii nr. 100/2017. Astfel, în scopul respectării dispozițiilor articolului citat, nota informativă va fi denumită „notă de fundamentare”, iar structura acesteia va corespunde modelului prevăzut în anexa nr. 1 din Legea nr. 100/2017. Totodată, aspectul ce vizează fundamentarea economico-financiară urmează a fi revăzut. Or, deși în nota informativă este prevăzut că implementarea proiectului de hotărâre de Guvern nu va necesita cheltuieli suplimentare de la bugetul de stat, aspectul dat se va revedea prin prisma art. 15 și 16 din proiect, în partea ce vizează crearea Portalului plăților întârziate, precum și realizarea dezvoltărilor necesare în Programul Integrat de Gestionare a Dosarelor.</p>	<p>Nu se acceptă</p> <p>Dispozițiile art. 30 al Legii nr. 100/2017 au intrat în vigoare la data de 05.07.2024, pe când documentul a fost înregistrat la Cancelaria de Stat și transmis spre avizare pe data de 01.07.2024 fiind respectate cerințele legii nominalizate supra până la intrarea în vigoare a acesteia. În acest context, proiectele anunțate/transmise în avizare conform procedurilor de legiferare aplicate până la data de 5 iulie 2024, sunt promovate și prezentate spre examinare Guvernului în conformitate cu procedurile prestabilite.</p>
<p>13.</p>	<p>Ministerul Justiției</p> <p><i>(III avizare)</i> (nr. 04/2 - 9767 din 01.11.2024)</p>	<p>...,reiterăm unele observații expuse în raportul de expertiză precedent al Ministerului Justiției nr. 04/1-7828 din 21 august 2024, cu formularea unor observații suplimentare, expuse la forma actuală a proiectului.</p> <p>În vederea asigurării respectării art. 44 alin. (1) și (2) al <i>Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i> (în continuare – <i>Legea nr. 100/2017</i>), proiectul necesită a fi completat cu elementul constitutiv al actului normativ „clauza de adoptare”. Clauza de adoptare a actului normativ constă într-o propoziție care cuprinde denumirea autorității publice emitente și decizia de adoptare, aprobare sau emiteră a actului normativ, iar pentru proiectele de legi cuprinde și categoria acestora.</p> <p>Menționăm că potrivit art. 43 al legii sus-citate, preambulul actului normativ în care sunt prevăzute scopul și rațiunea adoptării acestuia este caracteristic actului normativ de importanță majoră pentru societate. Prin urmare, se recomandă a fi exclus textul „În scopul promovării competitivității mediului de afaceri și pentru combaterea întâzierii în executarea obligațiilor de plată care decurg din contractele comerciale încheiate între profesioniști și între</p>	<p>S-a luat act</p> <p>Se acceptă</p> <p>S-au operat modificările respective</p>

	profesioniști și autoritățile contractante, promovând astfel competitivitatea întreprinderilor, în special a întreprinderilor mici și mijlocii.”.	
	<p>La art. 2:</p> <ul style="list-style-type: none"> - în definiția dată termenului „<i>autoritate publică</i>” se propune ca cuvintele „<i>orice autoritate</i>” să fie completate cu cuvântul „<i>contractantă</i>”; - în definiția termenului „<i>dobânda de întârziere în efectuarea plăților</i>”, cuvintele „<i>în condițiile prezentei legi</i>” se vor exclude, ca fiind excedente; - cu referire la termenii „<i>Rezerva dreptului de proprietate</i>” și „<i>Titlu executoriu</i>” recomandăm excluderea acestora din art. 2, ținând cont că proiectul legii nu operează cu termenii respectivi. 	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-au efectuat modificările de rigoare</p>
	<p>La art. 3 alin. (1) se propune ca cuvintele „<i>înaintarea unei cereri prealabile referitoare la neîndeplinirea obligațiilor contractuale sau o altă notificare similară</i>” să fie substituite cu cuvintele „<i>o notificare</i>”, în scopul evitării unor interpretări eronate.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-au efectuat modificările respective</p>
	<p>La art. 4, din denumirea acestuia se propune a fi exclusă referința la cuantum, întrucât articolul nu stabilește un anumit cuantum al dobânzii de întârziere.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a exclus referința la cuantum</p>
	<p>La art. 5:</p> <ul style="list-style-type: none"> - dispoziția alin. (3) se va exclude, deoarece dublează în parte dispoziția alin. (1), care face trimitere la norma prevăzută la art. 862 alin. (4) al <i>Codului civil nr. 1107/2002</i>; - alineatele necesită a fi renumerotate, având în vedere că alin. (2) a fost omis. 	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a exclus dispoziția în cauză</p> <p>Alineatele au fost renumerotate</p>
	<p>În art. 6 alin. (2), textul „<i>art. 8 al prezentei legi</i>” se propune a fi exclus, întrucât art. 8 din proiect face referire la termenul contractual de plată, iar a doua parte a normei prevăzută la art. 6 alin. (2) stabilește începerea curgerii termenului de întârziere în cazul în care acest fapt nu este prevăzut în contract.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a exclus textul în cauză</p>
	<p>La art. 10 alin. (1), care prevede că „<i>creditorul poate pretinde debitorului plata unei despăgubiri minime egale cu echivalentul în lei a 40 de euro la cursul Băncii Naționale a Moldovei din ziua respectivă în condițiile prevăzute de prevederile art. 945 a Codului civil nr. 1107/2002</i>”, menționăm că redacția în vigoare a art. 945 al <i>Codului civil</i> prevede o despăgubire minimă egală cu echivalentul în lei a 20 de euro. Astfel, întru existența unui echilibru între reglementări și corelarea concomitentă a acestora cu dispozițiile art. 6 alin. (1)</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-au inclus în Capitolul VIII prevederi privind aducerea în concordanță a Codului civil cu normele prevăzute în proiect</p>

		<p>din <i>Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 februarie 2011 privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale</i>, se propune ca dispozițiile finale ale proiectului să fie completate cu dispoziții ce ar prevedea nemijlocit modificările de rigoare în <i>Codul civil</i>. Or, se atestă că, deși în sinteza obiecțiilor și propunerilor la proiectul dat autorul a indicat acceptarea acestei sugestii, proiectul nu a fost completat în acest sens.</p>	
		<p>La art. 17, cu referire la procedura simplificată de recuperare a creanțelor, dispozițiile se vor revedea prin prisma art. 10 alin. (1) al <i>Directivei 2011/7/UE</i>, care prevede că „Statele membre garantează că se poate obține un titlu executoriu inclusiv printr-o procedură de urgență și indiferent de suma datorată, în mod normal în termen de 90 de zile calendaristice de la înaintarea acțiunii creditorilor sau de la solicitarea adresată instanței sau altei autorități competente, cu condiția ca suma datorată sau aspecte ale procedurii să nu fie contestate.”.</p>	<p>Nu se acceptă. Codul de Procedură Civilă prevede deja două mecanisme simplificate de executare a obligațiilor pecuniare la care se face referire în art. 17 al Proiectului. Adevărat că ele nu sunt limitate la 90 de zile, or procedura în ordonanță se poate realiza și în termeni mai restrânși. Conform art. 350 Codul de Procedură Civilă ordonanța judecătorească se eliberează în termen de 5 zile de la data depunerii cererii în judecată. Iar, examinarea ei în fond se face fără citarea părților pentru explicații, fără dezbateri judiciare și fără întocmirea proceselor verbale.</p>
		<p>Referitor la dispozițiile capitolului VIII, semnalăm că un capitol nu poate fi compus doar dintr-un singur articol. Astfel, sugerăm ca dispozițiile ce prevăd intrarea în vigoare a actului normativ să fie prevăzute într-un articol, iar celelalte dispoziții în alt articol, respectându-se dispozițiile art. 47 și, după caz, art. 48 din <i>Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative</i>.</p>	<p>Se acceptă Capitolul a fost divizat în două articole</p>
		<p>Întru claritatea normei prevăzute la art. 18 alin. (3), în nota informativă se vor indica argumentele care justifică intrarea în vigoare a art. 15 și 16 la expirarea a 2 ani de la data publicării prezentei legi în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.</p>	<p>Se acceptă S-au efectuat completările de rigoare</p>

		Suplimentar, se va evita pe cât este posibil dublarea dispozițiilor <i>Codului civil</i> . Or, este mai adecvat a se face trimitere la articolele/alineatele din codul citat, fără a dubla conținutul acestora.	S-a luat act
14.	Centrul Național Anticorupție (nr. 06/2/13852 din 19.08.2024)	Art.2, art.6 alin.(3) lit.b), art.16 alin.(2) Art.10 alin.(3) Articolul. 2 Definiții [...] Creanță – înseamnă suma care ar trebui să fie plătită în termenul contractual sau legal de plată și alte sume menționate în factură sau <u>într-un act echivalent de plată.</u>	S-a luat act
		Articolul 6. Termenul legal de plată [...] (3) de la data: [...] b) primirii de către autoritatea contractantă a contraprestației obligației pecuniare, dacă data primirii facturii <u>sau a unei cereri echivalente de plată</u> nu este certă, precum și dacă autoritatea contractantă primește factura sau o cerere echivalentă de plată anterior primirii contraprestației;	S-a luat act
		Articolul 10. Despăgubirea minimă [...] (3) Adicional sumei indicate la alin. (1), creditorul este îndreptățit să solicite o <u>despăgubire rezonabilă</u> de la debitor pentru orice cheltuieli de recuperare a sumei datorate care depășesc despăgubirea minimă pentru cheltuielile suportate din cauza întârzierii plăților de către debitor. Aceste cheltuieli pot include <u>dar fără a se limita la</u> serviciile de asistență juridică acordată de către avocați, executori judecătorești sau a serviciilor procedural juridice.	S-a luat act
		Articolul 16. Portalul plăților întârziate [...] (2) Creditorii vor avea posibilitatea să raporteze plățile întârziate în baza facturilor emise pe portal în termen de 30 de zile de la data scadenței. Raportarea include informații privind: datele de identificare ale creditorului și debitorului; numărul facturii sau a <u>unei alte cereri echivalente de plată</u> , valoarea creanței și data scadenței.	S-a luat act
		Obiecții: Prevederile proiectului citate supra, operează cu formule ambigui („ <i>un act echivalent de plată</i> ”, “ <i>cereri echivalente de plată</i> ”, “ <i>despăgubire rezonabilă</i> ”, “ <i>dar fără a se limita la</i> ”), care pot determina incertitudine la etapa implementării normelor sub aspectul delimitării i) documentelor de plată vizate de art.2, art.6 alin.(3) lit. b), art.16 alin.(2) al proiectului ii) valorii maxime a valorii despăgubirii vizate de art.10 alin.(3) și categoriilor de cheltuieli pentru compensarea cărora poate fi solicitată despăgubirea.	Nu se acceptă Noțiunea de <i>act echivalent de plată</i> este utilizată în prevederile Codului Civil în același context, precum și în prevederile Directivei UE. Formele unor asemenea acte pot diverse în funcție de natura contractuală. Termenul de despăgubire rezonabilă

		este utilizat în legislația națională, inclusiv de prevederile Codului Civil.
	<p>Carența în speță, denotă neîntrunirea exigențelor de tehnică legislativă art.54 alin.(1) lit. a)) al Legii cu privire la actele normative nr.100/2017 („a) <i>conținutul proiectului se expune într-un limbaj simplu, clar și concis, pentru a se exclude orice echivoc, cu respectarea strictă a regulilor gramaticale, de ortografie și de punctuație</i>”) și poate condiționa multiple riscuri de corupție aferente proceselor administrative realizate de către entitățile publice/agenții publici (autorităților contractante în sensul reglementat de art. 13 a Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice și art. 3 a Legii nr. 74/2020 privind achizițiile în sectoarele energiei, apei, transporturilor și serviciilor poștale).</p>	S-a luat act
	<p>În context, reținem concluziile expuse de către Curte Constituțională în repetate rânduri (HCC 26/2010; HCC 26/2016; HCC 8/2019) în contextul accentuării inerenței respectării exigențelor de calitate a legii în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative. Curtea menționează că exigențele statului de drept presupun inter alia asigurarea legalității și a certitudinii juridice (Raportul privind preeminența dreptului, adoptat de Comisia de la Veneția la cea de-a 86 sesiune plenară, 2011, §41). În acest context, Curtea reține că principiul legalității și al certitudinii juridice este esențial pentru garantarea încrederii în statul de drept și constituie o protecție împotriva arbitrarului. Așadar, asigurarea și respectarea acestor principii obligă statul să edicteze într-o manieră clară și previzibilă normele adoptate.</p>	S-a luat act
	<p>Adoptarea de către legiuitor a unor legi accesibile, previzibile și clare se impune și prin articolul 23 alin.(2) din Constituție, care stabilește obligația statului de a asigura dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle sale. În acest sens, norma constituțională stabilește că statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative. În Hotărârea nr.26 din 23 noiembrie 2010, Curtea a reținut că: <i>“Pentru a corespunde celor trei criterii de calitate – accesibilitate, previzibilitate și claritate – norma de drept trebuie să fie formulată cu suficientă precizie, astfel încât să permită persoanei să decidă asupra conduitei sale și să prevadă, în mod rezonabil, în funcție de circumstanțele cauzei, consecințele acestei conduite. În caz contrar, cu toate că legea conține o normă de drept care</i></p>	S-a luat act

		<p><i>aparent descrie conduita persoanei în situația dată, persoana poate pretinde că nu-și cunoaște drepturile și obligațiile. Într-o astfel de interpretare, norma ce nu corespunde criteriilor clarității este contrară art.23 din Constituție [...].”</i></p>	
		<p>Subsecvent, ținând cont de faptul că redacția proiectului transpune fidel redacția acquis ului comunitar transpus (DIRECTIVA 2011/7/UE), se remarcă faptul că măsurile de transpunere a acquis ului comunitar trebuie să asigure aplicarea reală și deplină a legislației UE într-un mod clar și specific. Totodată, pentru asigurarea certitudinii juridice în contextul reglementării unor anumite categorii de raporturi juridice, se impune indispensabil, respectarea exigențelor de tehnică legislativă relevante statuate de cadrul normativ național.</p>	<p style="text-align: center;">S-a luat act</p>
		<p>Recomandări: Reglementarea clară și certă a i) documentelor de plată vizate de art. 2, art. 6 alin. (3) lit. b), art. 16 alin. (2) al proiectului ii) valorii maxime a valorii despăgubirii vizate de art. 10 alin. (3) și categoriilor de cheltuieli pentru compensarea cărora poate fi solicitată despăgubirea.</p>	<p style="text-align: center;">Nu se acceptă</p> <p>Nu pot fi plafonate valorile maxime ale despăgubirii creditorului. Or, acest lucru ar contraveni principiului reparării integrale a prejudiciului (art. 19 Cod civil).</p>
<p>15.</p>	<p>Asociația Patronală a Antreprenorilor de Dispozitive Medicale și Echipamente de Laborator (nr. 07 din 10.07.2024)</p>	<p>Potrivit pct. (28) al Directivei (UE) 2011/7 transpusă în proiectul de lege: <i>Prezenta directivă ar trebui să interzică abuzul în materie de libertate contractuală în dezavantajul creditorilor [...] orice clauză contractuală sau practică care se abate grav de la bunele practici comerciale și este contrară bunei-credințe și corectitudinii ar trebui considerată inechitabilă pentru creditor[...]</i></p> <p>Conform articolului 74 (6) al Legii privind achizițiile publice nr. 131/2015, <i>Condițiile de executare a contractului de achiziții publice nu vor cuprinde clauze direct sau indirect discriminatorii.</i></p> <p>Reieșind din conținutul prevederilor indicate mai sus, pentru instituirea unui mecanism eficient de garantare a executării obligațiilor și pentru nediscriminarea profesioniștilor, este necesară includerea prevederilor ce țin și de penalitățile aplicate în contractele comerciale, prin obligarea autorităților contractante, în cazul includerii clauzei penale în contract, să indice un quantum al penalității care va fi egal pentru toate părțile contractului.</p>	<p style="text-align: center;">Se acceptă</p> <p>S-a inclus la art.2, alin. (1) redacția propusă</p>

		<p>In consecința, pentru a asigura aplicarea uniforma a legislației, considerăm necesar de a reformula Art. 3 alin 1 din proiectul de lege, care va avea următorul conținut: <i>"in raporturile dintre profesioniști creditorul este îndreptățit să perceapă dobânzi de întârziere sau penalități și/sau alte despăgubiri pentru efectuarea cu întârziere a plăților fără a fi necesară înaintarea unei cereri prealabile referitoare la neîndeplinirea obligațiilor contractuale sau o alta notificare similară care să reamintească debitorului obligația sa de a efectua plata."</i></p> <p>Totodată solicitam completarea Cap. VIII Dispoziții finale și tranzitorii, unde să fie clar menționat că: <i>"Prevederile legii nu sunt aplicabile obligațiilor prevăzute în contractele semnate și înregistrate între profesioniști și între profesioniști și autoritățile contractante înainte de data intrării în vigoare a prezentei legi."</i></p>	
			<p>Nu se acceptă</p> <p>Nu e cazul să fie indicat, or legea are caracter retroactiv decât dacă expres o prevede. Ceea ce nu e rezonabil în cazul de față.</p>
16.	Agencia de Guvernare Electronică	<p>Recomandare art. În următoarea redacție: Art. 15 Monitorizare și raportare, propunem expunerea acestuia, după cum urmează: <i>„(1) Datele despre întârzierile în executarea obligațiilor de plată care decurg din contractele comerciale încheiate între profesioniști și între profesioniști și autoritățile publice sunt expuse prin Platforma de interoperabilitate (MConnect), în conformitate cu prevederile Legii nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate.</i></p> <p><i>(2) Modalitatea de raportare, entitățile raportoare și seturile de date vor fi stabilite și aprobate de către Guvern.</i></p> <p><i>(3) Datele care vor constitui obiectul raportării vor fi publicate pe Portalul guvernamental unic de date deschise."</i></p>	<p>Se acceptă</p>

Secretar general al ministerului

Ina VOICU